

Załącznik nr 1
do Uchwały nr... /2020
Zarządu Banku Spółdzielczego
w Pruszczu Gdańskim
z dnia 12.03.2020 roku

**SPÓŁDZIELCZA GRUPA BANKOWA
BANK SPÓŁDZIELCZY W PRUSZCZU GDAŃSKIM**

Ujawnienie informacji

o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Pruszcz Gdański, marzec 2020

I. Wprowadzenie

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” **według stanu na 31 grudnia 2019 r.**
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
  - 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
  - 2) stosuje pominięcie informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. W przypadku pominięcia informacja o tym jest podawana w treści Ujawnienia.
4. Bank informuje, że niniejszy dokument nie obejmuje całego zakresu ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 CRR. Ujawnienia informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 CRR, dokumenty te są dostępne w monitorze spółdzielczym oraz na stronie internetowej Banku.
5. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte: na stronie internetowej Banku www.bspruszczgd.pl.
6. W 2019 roku Bank prowadził działalność handlową w ramach jednostek/komórek organizacyjnych:
  - Oddział w Pruszcze Gdańskim;
  - Oddział w Cedrach Wielkich;
  - Oddział w Trąbkach Wielkich;
  - Oddział w Kolbudach;
  - Oddział w Gdańsku;
  - POK w Pruszcze Gdańskim ul. Gałczyńskiego 15/31;
  - POK w Pruszcze Gdańskim ul. Rzewuskiego 1/SA;
  - POK w Rotmance;
  - POK w Gdańsku Wrzeszczu;
  - POK w Gdańsku Łostowicach;
  - POK w Sobowidzu;
  - POK w Przywidzu.

Dzień 29.11.2019 był ostatnim dniem obsługi Klientów w POK w Gdańsku – Łostowicach.
Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

7. Wszelkie prezentowane dane liczbowe zostały wyrażone w złotych.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z zapisami *Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Pruszcze Gdańskim* przygotowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami *Strategii Banku Spółdzielczego w Pruszcze Gdańskim na lata 2018-2022* i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji; przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. *Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym* jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. *Strategią zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Pruszcze Gdańskim*, Planami finansowymi, a także zasadami w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka oraz definiuje apetyt na ryzyko (ogólny poziom ryzyka) Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
4. Skłonność Banku do podejmowania ryzyka określana, jako „apetyt na ryzyko” lub „ogólny poziom ryzyka” określa szereg wartości i wskaźników opisanych w *Zasadach oceny banków w systemie oceny punktowej*, które dotyczą:
  - 1) adekwatności kapitałowej (ryzyko kapitałowe),
  - 2) jakości aktywów (ryzyko kredytowe),
  - 3) wyniku finansowego (ryzyko biznesowe),
  - 4) trendów płynności (ryzyko płynności)
5. Bank akceptuje apetyt na ryzyko wynikający z *Zasad oceny banków w systemie oceny punktowej* na poziomie ogólnej oceny maksymalnie 2, określający umiarkowany poziom ryzyka Banku.
6. Dodatkowo skłonność Banku do podejmowania ryzyka określają następujące wielkości dotyczące:
  - 1) ryzyka stopy procentowej – wskaźnik ROA,
  - 2) ryzyka walutowego – całkowita pozycja walutowa,
  - 3) ryzyka operacyjnego – profil ryzyka.
7. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
8. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.
9. **Oświadczenie** na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w którym omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 3.
10. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
  - 1) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.
  - 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Statutu Banku. biorąc pod uwagę wyniki oceny kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza. Członków Rady Nadzorczej wybiera Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Statutem Banku, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata.
  - 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
  - 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka. W Banku funkcjonuje utworzony w 2017 roku Komitet Audytu, który w swych zadaniach przypisane ma m.in. monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem. W 2019 r. odbyły się 7 posiedzenia Komitetu Audytu.
  - 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty *Instrukcją sporządzania informacji zarządczej*, definiującą: częstotliwość, zakres, formę, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. Zakres stosowania

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. Fundusze własne

Wysokość funduszy własnych (kapitał uznany) Banku wyliczany jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi.

Na fundusze własne składa się kapitał Tier I oraz Tier II.

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2019r.:
Fundusze własne, w tym:	54 782 156,02
Kapitał Tier I, w tym:	54 488 156,02
Kapitał podstawowy Tier I, w tym:	54 488 156,02
fundusz udziałowy	1 634 400,00
(-) udziały wniesione po 28.06.2013 r.	- 57 600,00
Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	4 447 319,40
(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	- 4 447 319,40
Skumulowane inne całkowite dochody	216 848,94
(-) Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0,00
(-) instrumenty finansowe podlegające korekcie AVA	- 4,47
Kapitał rezerwowy	50 425 530,69
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	2 400 000,00
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 131 019,14
Kapitał dodatkowy Tier I	0,00
Kapitał Tier II, w tym:	294 000,00
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej	294 000,00

V. Wymogi kapitałowe

- I. Skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań.
  - 1) Bank prowadzi wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), na który składa się:
    - a) określenie strategii zarządzania i planowania kapitałowego,
    - b) identyfikacja wszystkich rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i określenie istotnych rodzajów ryzyka,
    - c) kwantyfikacja i agregacja ryzyka,
    - d) oszacowanie oraz alokacja kapitału wewnętrznego,
    - e) monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.
  - 2) Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz dodatkowych wymogów kapitałowych na istotne rodzaje ryzyka, obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku *Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego*.
  - 3) Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- a) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
  - b) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt a, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
  - c) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt b, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
  - d) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
    - ✓ wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizujemy niniejsze zasady,
    - ✓ poziom łącznego współczynnika kapitałowego,
    - ✓ plany kapitałowe;
  - e) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt d.
- 4) Bank aktualizuje poziom kapitału wewnętrznego w okresach miesięcznych kierując się następującymi zasadami:
- a) kapitał regulacyjny na poszczególne rodzaje ryzyka wyznaczany jest w okresach miesięcznych (za wyjątkiem ryzyka operacyjnego, który jest wyznaczany raz do roku),
  - b) dodatkowe wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka wyznaczane są na koniec każdego kwartału i utrzymywane przez kolejny kwartał.
2. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE
- Nie dotyczy.
3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112

Lp.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	285 870,40
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	525 668,29
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	141,69
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00
6	Ekspozycje wobec instytucji	8,65
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 308 605,58
8	Ekspozycje detaliczne	6 522 278,89
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	6 245 601,90
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	401 180,56
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00
13	Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00
14	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00
15	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,00
16	Ekspozycje kapitałowe	627 301,73
17	Inne pozycje	1 451 639,46
Razem:		19 368 297,15

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

Lp.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0,00

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta

Nie dotyczy.

VII. Bufory kapitałowe

Nie dotyczy.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Nie dotyczy.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

- Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości.
Bank kwalifikuje ekspozycję jako przeterminowaną w przypadku, gdy kredytobiorca nie dokonał płatności dotyczącej kapitału i/lub odsetek w umownym terminie wymagalności. Bank prezentuje całą ekspozycję jako przeterminowaną, bez względu na fakt, czy opóźnienie płatności dotyczy całej ekspozycji, czy tylko jej części (raty).
- Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.
Stosowne podejścia i metody przyjęte do ustalania korekt wartości i rezerw określają przyjęte w Banku „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banku” zgodne z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku.
- Całkowitą kwotę ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego oraz kontrahenta według klas ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	wartość ekspozycji 31.12.2019	średnia kwota ekspozycji w roku 2019
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	53 506 997,78	34 968 698,46
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	32 854 268,31	20 003 430,05
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	8 855,92	14 884,38
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00
6	Ekspozycje wobec instytucji	190 995 181,74	185 740 426,85
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	55 063 086,31	55 418 828,36
8	Ekspozycje detaliczne	128 361 356,98	120 340 492,70
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	113 985 829,25	117 263 257,14
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	4 030 764,54	3 765 436,79

11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00
13	Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00	0,00
14	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00	0,00
15	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00
16	Ekspozycje kapitałowe	7 841 271,62	7 163 499,45
17	Inne pozycje	24 343 151,26	25 235 359,59
	RAZEM:	610 990 763,71	569 914 313,77

4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.

Nie dotyczy. Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

5. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach przedstawia poniższa tabela:

Aktywa według terminów zapadalności (wartość nominalna)						
Należności						
	Bez określonego terminu	<= 1 tygodnia	> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	> 1 miesiąca <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 6 miesięcy	> 6 miesięcy <= 1 roku
Sektor finansowy	44 413 233,61	36 838 936,50	107 000 000,00	0,00	0,00	0,00
Banki centralne	6 015 734,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	38 397 499,17	36 838 936,50	107 000 000,00	0,00	0,00	0,00
Sektor niefinansowy	9 589 419,02	384 422,20	2 562 627,68	7 937 270,87	12 909 088,64	29 735 149,24
Przedsiębiorstwa	8 707 481,66	122 838,62	1 462 493,80	4 510 997,88	7 948 749,31	18 355 240,69
Gospodarstwa domowe	881 932,92	261 583,58	1 098 926,62	3 423 834,95	4 956 647,40	11 372 388,48
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gosp. domowych	4,44	0,00	1 207,26	2 438,04	3 691,93	7 520,07
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0,00	0,00	0,00	264 211,98	264 228,00	538 456,00
Instytucje samorządowe	0,00	0,00	0,00	264 211,98	264 228,00	538 456,00
Instrumenty dłużne, wartość nominalna						
Sektor finansowy	0,00	50 000 000,00	0,00	0,00	0,00	500 000,00
Banki centralne	0,00	50 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500 000,00

Pozostałe aktywa						
Razem	18 282 307,73	0,00	22 368,82	44 737,63	67 106,45	134 212,89
Instrumenty kapitałowe	4 054 466,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe pozycje aktywów	14 227 841,48	0,00	22 368,82	44 737,63	67 106,45	134 212,89
Razem aktywa	72 284 960,36	87 223 358,70	109 584 996,50	8 246 220,48	13 240 423,09	30 907 818,13

Aktywa według terminów zapadalności (wartość nominalna)					
Należności					
	> 1 roku <= 2 lat	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat
Sektor finansowy	0,00	2 064 262,50	0,00	0,00	0,00
Banki centralne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	0,00	2 064 262,50	0,00	0,00	0,00
Sektor niefinansowy	39 737 033,15	71 249 141,34	53 142 174,70	48 487 921,47	10 619 075,66
Przedsiębiorstwa	23 301 510,28	34 109 875,25	22 620 938,79	14 750 992,00	0,00
Gospodarstwa domowe	16 421 755,77	37 139 266,09	30 521 235,91	33 736 929,47	10 619 075,66
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	13 767,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 241 912,00	10 416 736,00	13 713 136,00	2 903 030,00	0,00
Instytucje samorządowe	3 241 912,00	10 416 736,00	13 713 136,00	2 903 030,00	0,00
Instrumenty dłużne, wartość nominalna					
Sektor finansowy	400 000,00	1 360 000,00	1 500 000,00	0,00	0,00
Banki centralne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	400 000,00	1 360 000,00	1 500 000,00	0,00	0,00

Pozostałe aktywa					
Razem	0,00	5 201 600,00	0,00	0,00	0,00
Instrumenty kapitałowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe pozycje aktywów	0,00	5 201 600,00	0,00	0,00	0,00
Razem aktywa	43 378 945,15	90 291 739,84	68 355 310,70	51 390 951,47	10 619 075,66

6. w podziale na istotne branże lub typy kontrahenta – *ekspozycja łącznie*,

Nazwa branży	wartość ekspozycji w danej branży (wartość nominalna)	wartość portfela ekspozycji zagrożonych w danej branży (wartość nominalna)	rezerwy celowe
RAZEM	370 795 409,47	10 816 419,02	9 746 546,63
SEKCJA A rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47 141 064,60	827 691,99	269 806,27
SEKCJA B górnictwo i wydobywanie	0,00	0,00	0,00
SEKCJA C przetwórstwo przemysłowe	42 137 763,99	2 973 561,94	2 973 561,94
SEKCJA D wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2 934 354,74	0,00	0,00
SEKCJA E dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,00	0,00	0,00
SEKCJA F budownictwo	64 359 306,27	0,00	0,00
SEKCJA G handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	27 824 135,58	1 011 742,73	1 011 742,73
SEKCJA H transport i gospodarka magazynowa	6 436 506,95	213 590,33	213 590,33
SEKCJA I działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	17 814 315,96	0,00	0,00
SEKCJA J informacja i komunikacja	251 050,89	0,00	0,00
SEKCJA K działalność finansowa i ubezpieczeniowa	210 655,05	0,00	0,00
SEKCJA L działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	31 439 623,89	0,00	0,00
SEKCJA M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 758 675,67	0,00	0,00
SEKCJA N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2 351 972,24	639 429,32	127 608,08
SEKCJA O administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	34 916 823,98	0,00	0,00
SEKCJA P edukacja	554 964,06	0,00	0,00
SEKCJA Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5 735 850,19	0,00	0,00
SEKCJA R działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	352 560,58	0,00	0,00
SEKCJA S pozostała działalność usługowa	4 868 246,50	4 868 246,50	4 868 246,50
SEKCJA T gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,00	0,00	0,00
SEKCJA U organizacje i zespoły eksterytorialne	0,00	0,00	0,00
Kredyty dla osób fizycznych nie związanych z działalnością gospodarczą	79 707 538,33	282 156,21	281 990,78

W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje w segmenty rynku, podmioty czy branże. W ocenie Banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

7. kwotę ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym.

Nie dotyczy. Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

8. uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawione oddzielnie (uzgodnienie (saldo) rezerw i odpisów aktualizacyjnych)

T R E ŚĆ	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1. Rezerwy celowe od należności sektora niefinansowego w tym:	8 967 158,91	1 768 281,58	6 992,05	981 901,81	9 746 546,63	9 746 546,63
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	9 830,23	7 360,74	0,00	17 190,97	0,00	0,00
- poniżej standardu	822,09	379 019,03	0,00	129 166,83	250 674,29	250 674,29
- wątpliwe	0,00	1 202,46	0,00	1 202,46	0,00	0,00
- stracone	8 956 506,59	1 380 699,35	6 992,05	834 341,55	9 495 872,34	9 495 872,34
2. Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM:	8 967 158,91	1 768 281,58	6 992,05	981 901,81	9 746 546,63	9 746 546,63

T R E ŚĆ	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązania:	Stan na koniec roku obrotowego:
1. Odpisy aktual. od należności sektor niefinansowy, w tym:	2 364 235,19	174 832,63	1 965,31	99 030,91	2 438 071,60
- w syt. normalnej i pod obserwacją	452,53	266,89	0,00	719,42	0,00
- poniżej standardu	1,86	4 652,81	0,00	875,05	3 779,62
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	2 363 780,80	169 912,93	1 965,31	97 436,44	2 434 291,98
2. Odpisy aktual. od należności sek. budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Instrumenty finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Pozostałe aktywa	90 349,03	60 355,23	0,00	198 186,83	52 517,43
RAZEM:	2 454 584,22	335 187,86	1 965,31	297 217,74	2 490 589,03

X. Aktywa wolne od obciążeń

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Lp.	Wyszczególnienie	wartość ekspozycji - 31.12.2019
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	53 506 997,78
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	32 854 268,31
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	8 855,92
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00

5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00
6	Ekspozycje wobec instytucji	188 995 181,74
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	55 063 086,31
8	Ekspozycje detaliczne	128 361 356,98
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	113 985 829,25
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	4 030 764,54
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00
13	Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00
14	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00
15	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,00
16	Ekspozycje kapitałowe	7 841 271,62
17	Inne pozycje	24 343 151,26
RAZEM		608 990 763,71

XI. Korzystanie z ECAI

- Kategorie ekspozycji, do których stosuje się ECAI:
  - instytucji jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące;
  - samorządów regionalnych lub władz lokalnych jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej;
  - podmiotów sektora publicznego jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące;
  - gwarancjom podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI.
- Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez następujące zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI):
  - dla ekspozycji wymienionych w ust.1 pkt 1) - 3):
    - Fitch Ratings;
    - Moody's Investors Service;
    - Standard and Poor's Ratings Services.
  - dla ekspozycji wymienionych w ust.1 pkt 4)
    - BCRA Credit Rating Agency;
    - EuroRating Sp, z o.o.
- Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.
- Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka. Jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich. Jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka są identyczne, przypisuje się daną wartość.
- Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

6. Do momentu ustalenia standardu technicznego dotyczącego odpowiedników stopni jakości kredytowej ECAI w skali CRR, Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA-	Aaa do Aa3	AAA do AA-
2	A+ do A-	A1 do A3	A+ do A-
3	BBB+ do BBB-	Baa1 do Baa3	BBB+ do BBB-
4	BB+ do BB-	Ba1 do Ba3	BB+ do BB-
5	B+ do B-	B1 do B3	B+ do B-
6	CCC+ i poniżej	Caal i poniżej	CCC+ i poniżej

7. Bank gwarancjom podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI przypisuje następujące wagi ryzyka odpowiadające stopniowi jakości kredytowej podmiotu w przypadku oceny stopnia jakości kredytowej nadanej przez:

– BCRA Credit Rating Agency wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu

Ocena wiarygodności kredytowej	Stopień jakości kredytowej	Waga ryzyka
AAA do AA	1	20%
A	2	50%
BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
C i poniżej	6	150%

– EuroRating Sp. z o.o. wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu

Ocena wiarygodności kredytowej	Stopień jakości kredytowej	Waga ryzyka
AAA do AA	1	20%
A	2	50%
BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
CCC i poniżej	6	150%

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Lp.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0,00

Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe.

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne

- Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 2 635 469,32 zł.
- Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń w 2019 roku podane są w poniższej tabeli.

Lp.	Kategoria	Strata przed odzyskiem	Strata po odzysku
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	0,00	0,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	116 370,62	116 370,62
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	4 465,85	393,60
6.	Zakłócenia działalności i awarie systemów	6 248,88	6 248,88
7.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	629,44	629,44
Razem:		127 714,79	123 642,54

3. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego, dokonuje ich ewidencjonowania oraz analizy przyczyn występowania tych zdarzeń. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

1. Zróżnicowanie między ekspozycjami pod względem ich celów, w tym w zakresie zysków kapitałowych oraz celów strategicznych, a także przegląd stosowanych technik rachunkowości oraz metod wyceny, w tym zasadnicze założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz wszystkie znaczące zmiany tych praktyk:

a) Dłużne papiery wartościowe

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Bony pieniężne NBP	-	49 995 828,57
2.	Bankowe papiery wartościowe SGB-Bank S.A.	-	3 786 805,37
RAZEM:		-	53 782 633,94

Bank posiada 400 sztuk Serii D 2611 – 3010, 500 sztuk Serii E 001 – 500, 1 360 sztuk Serii F 28 608 – 29 967 oraz 1 500 sztuk Serii G 014901 – 016400. Bankowe Papiery Wartościowe wyemitowane przez SGB-Bank S.A. na okres siedmiu lat są zdematerializowanymi papierami wartościowymi na okaziciela, nie przedstawiającymi praw do kapitału oraz nie przeznaczonymi do obrotu. Ich wartość nominalna wynosi 3 760 000,00 zł, 26 805,37 zł stanowią odsetki.

b) Udziały i akcje w jednostkach

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1	Akcje SGB-Bank S.A.	-	4 050 000,00
2	Akcje BPS S.A.	-	3 466,00
3	Akcje Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB	-	1 000,00
RAZEM		-	4 054 466,00

Akcje i udziały zaliczone do aktywów trwałych wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Bank posiada 40.500 akcji SGB-Bank S.A. o wartości nominalna jednej akcji 100,00 zł.

Akcje BPS S.A. są to papiery wartościowe dopuszczone do sprzedaży z prawem do kapitału. Ich wartość nominalna wynosi 1.475,00 zł., natomiast kwota 1.991,25 zł. jest nadwyżką nad ich ceną nabycia.

Ponadto Bank posiada 1 udział Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

2. Wartość księgową, wartość godziwą oraz – w przypadku ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego – porównanie z ceną rynkową, jeśli zasadniczo różni się ona od wartości godziwej przedstawia poniższa tabela:

1) Dłużne papiery wartościowe

Lp.	Rodzaj ekspozycji	wartość bilansowa	wartość nominalna	odsetki/ dyskonto
1.	Bankowe papiery wartościowe SGB-Bank S.A.	3 786 805,37	3 760 000,00	26 805,37

2) Udziały i akcje w jednostkach

Lp.	Rodzaj ekspozycji	wartość bilansowa	wartość wg ceny nabycia	wartość godziwa
1	Akcje SGB-Bank S.A.	4 050 000,00	4 050 000,00	
2	Akcje BPS S.A.	3 466,00	1 475,00	3 466,00
3	Akcje Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB	1 000,00	1 000,00	
RAZEM		4 054 466,00	4 052 475,00	3 466,00

- 3) rodzaje, charakter oraz kwoty ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego, ekspozycji w niepublicznych papierach kapitałowych w wystarczająco zdywersyfikowanych portfelach oraz innych ekspozycji.

Nie dotyczy.

- 4) zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji w danym okresie w ujęciu skumulowanym; oraz – zyski lub straty o ile była sprzedaż,

W 2019 r. Bank nie dokonywał sprzedaży ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym i nie zrealizował zysków z tego tytułu.

- 5) całkowitą wartość niezrealizowanych zysków lub strat, łączne niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych podstawowych lub dodatkowych.

W 2019 r. Bank nie wykazywał niezrealizowanych zysków i strat z aktualizacji wyceny.

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

1. Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej:

- 1) Bank definiuje ryzyko stopy procentowej, jako ryzyko obecnego lub przyszłego spadku zarówno wartości dochodów, jak i wartości ekonomicznej instytucji, wynikającego z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych.

- 2) W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- a) przeszacowania (luki, niedopasowania) wynikające ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie zamian (dostosowania) oprocentowania tych instrumentów; obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej rentowności (dochodowości) (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe); Bank bada wpływ tego ryzyka na:
- wynik finansowy – zakładając równoległe przesunięcie krzywej rentowności (dochodowości),
  - wartość ekonomiczną kapitału - zakładając równoległe oraz nierównoległe przesunięcie krzywej rentowności (dochodowości),

- b) bazowe wynikające ze zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy przeszacowania, ale są wyceniane przy użyciu różnych indeksów stóp procentowych, związane z niedoskonałą korelacją podczas korekty stóp różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych o podobnych cechach w zakresie zmian oprocentowania;

- 3) Ryzyko przeszacowania i krzywej dochodowości traktowane jest jako jedno ryzyko.

- 4) Ryzyko opcji klienta Bank uznaje za nieistotne.

- 5) Bank przyjmuje, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest w najistotniejszym stopniu z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.

- 6) Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela niehandlowego.

- 7) Bank nie stosuje oprocentowania dla udzielonych a niewykorzystanych pozycji pozabilansowych oraz nie posiada oprocentowych przyznanych linii kredytowych, tym samym (za wyjątkiem badania wpływu ryzyka płynności na poziom ryzyka stopy procentowej) pozycje te są wyłączone z przeprowadzanych pomiarów poziomu ryzyka stopy procentowej.

- 8) Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje wrażliwe na zmianę stopy procentowej.

- 9) Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- a) lukę przeszacowania;
- b) metodę wyniku odsetkowego;
- c) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
- d) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

- 8) Bank mierzy ryzyko przeszacowania w oparciu o metodę wyniku odsetkowego przy założeniu, że:
    - a) stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania zmieniają się o taką samą wielkość wynoszącą 100 pb.;
    - b) struktura bilansu i terminów przeszacowania na datę analizy nie zmienia się w przyszłości.
  - 9) Bank mierzy ryzyko bazowe w oparciu o metodę wyniku odsetkowego uwzględniając niedoskonałe powiązanie zmian stóp referencyjnych.
  - 10) Aktywa i pasywa wyrażone w walucie innej niż krajowa wycenia się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie w Banku zasadami – według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień wyceny. W przypadku, gdy aktywa lub pasywa w danej walucie obcej stanowią co najmniej 5% aktywów w portfelu bankowym (z wyłączeniem aktywów rzeczowych) lub pasywów (z wyłączeniem kapitałów i wyniku), Bank wyodrębnia te waluty i sporządza dodatkowo odrębną analizę w zakresie ryzyka stopy procentowej dotyczącą tych walut. W 2019 r. Bank nie prowadził analizy stopy procentowej w podziale na poszczególne waluty.
  - 11) Pomiar ryzyka stopy procentowej w Banku odbywa się z częstotliwością miesięczną.
2. Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez kierownictwo instytucji, z podziałem na poszczególne waluty.
    - 1) Zmiana wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy wyliczona na dzień 31.12.2019 r. na skutek szokowych zmian (spadku) stóp procentowych o 200 punktów bazowych wyniosła (-) 3.600 tys. zł., co stanowiło 6,6% funduszy własnych oraz 27,3% wyniku odsetkowego.
    - 2) Wpływ zmian (spadku) stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną Banku (test warunków skrajnych obliczony zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank) wyniósł (-) 234 tys. zł., stanowiąc 1,8% wyniku odsetkowego oraz 0,4% funduszy własnych.
    - 3) Maksymalny wynik z badania wpływu zmian stóp procentowych o: +/-250 pb., +350 pb. dla stóp krótkoterminowych/-150 pb. dla stóp długoterminowych, -350 pb. dla stóp krótkoterminowych /+150 pb. dla stóp długoterminowych, +350 pb./-350 pb. dla stóp krótkoterminowych na wartość ekonomiczną Banku wyniósł 284 tys. zł. przy spadku o 350 pb. stóp krótkoterminowych oraz wzroście o 150 pb. stóp długoterminowych, co stanowi 0,5% funduszy własnych Banku oraz 2,2% wyniku odsetkowego.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Nie dotyczy.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń

1. W Banku funkcjonuje „Polityka wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Pruszczu Gdańskim”, która wprowadzona została na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagradzania oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637). Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia polityki wynagrodzeń w 2019 roku dwukrotnie. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
2. Stałe składniki wynagrodzenia rozumiane są jako:
  - 1) wynagrodzenie zasadnicze,
  - 2) wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
  - 3) dodatek za pracę w porze nocnej,
  - 4) zwrot kosztów poniesionych w czasie delegacji służbowych,
  - 5) odprawa w związku ze zwolnieniami grupowymi, przejściem na emeryturę lub rentę lub śmiercią pracownika.
3. Zmienne składniki wynagrodzenia, rozumiane jako premia uznaniowa.
4. Wynagrodzenia osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka zależne są od oceny efektów pracy zgodnie z przyjętą w Banku „Polityką wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Pruszczu Gdańskim”. Oceny dokonuje Rada w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe. Rada dokonuje oceny corocznie po zakończeniu roku obrotowego najpóźniej do końca II kwartału roku następującego po okresie oceny. Ocena obejmuje 3 lata tzn. rok miniony oraz 2 lata poprzednie.
5. Kryteriami oceny efektów pracy są:

- 1) realizacja planu finansowego Banku,
  - 2) realizacja strategii działania,
  - 3) jakość portfela kredytowego.
6. Podstawą oceny są wskaźniki Banku osiągane w ostatnich trzech kolejnych latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Strategii działania oraz efektów pracy członka Zarządu za 3 lata poprzedzające dokonywanie oceny.
7. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy podejmowaniu decyzji w sprawie zmiennych składników wynagrodzenia to:
- 1) uzyskanie absolutorium w okresie oceny,
  - 2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art.22 aa ustawy Prawo bankowe.
8. Wysokość zmiennych składników wynagrodzenia nie może być wyższa niż 100% rocznego wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne.
9. Łączna kwota wypłacanej premii uznaniowej dla stanowisk istotnych w danym roku nie może przekroczyć 5% wyniku finansowego netto.
10. Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny. Bank nie stosuje polityki odroczenia płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
11. W 2019 r. zgodnie z „Polityką wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Pruszcze Gdańskim”, Bank przeprowadził analizę stanowisk istotnych spełniających kryteria określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014, odnoszącym się do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji. W/w analiza wykazała, że przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku rozumie się wyłącznie członków Zarządu. Uznano, że pozostałe stanowiska ujęte w analizie nie wypełniają żadnego z kryteriów jakościowych oraz kryteriów ilościowych określonych odpowiednio w Artykule 3 i Artykule 4 Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014.
12. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności Banku.
Wynagrodzenia Zarządu Banku Spółdzielczego w Pruszcze Gdańskim w 2019 roku wyniosło 891 540,00 zł.
13. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka.
Podział wynagrodzenia trzech członków Zarządu na:
- wynagrodzenie stałe: 771 540,00 zł,
- wynagrodzenie zmienne: 120 000,00 zł.
14. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR
Nie dotyczy.

XVIII. Ryzyko płynności i pozycja płynnościowa

A. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności biorą udział następujące komórki:

1. Komórka operacyjna odpowiada za:
  - 1) okresowe weryfikowanie i aktualizowanie Zasad poprzez przygotowywanie propozycji zmian procedury dla Zarządu w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
  - 2) optymalne zarządzanie środkami Banku oraz wywiązywanie się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowanie nadwyżek środków.
2. Komórka zarządzająca odpowiada za:
  - 1) okresowe weryfikowanie i aktualizowanie Zasad oraz przygotowywanie propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowanie i aktualizowanie metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów,
  - 2) zapewnienie zgodności Zasad ze Strategią działania Banku i Strategią zarządzania ryzykiem,

- 3) proponowanie wysokości limitów, monitorowanie ich przestrzegania oraz kontrolowanie stopnia ich wykorzystania;
  - 4) przeprowadzanie testu warunków skrajnych oraz badanie scenariuszy warunków skrajnych;
  - 5) analizę i monitorowanie wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
  - 6) dokonywanie pomiaru i monitorowanie poziomu ryzyka płynności, w tym płynności średnio i długoterminowej oraz pogłębionej analizy płynności długoterminowej,
  - 7) wyznaczanie nadzorczych miar płynności długoterminowej oraz wskaźników LCR i NSFR,
  - 8) ocenę nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
  - 9) opracowanie propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku mających na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku,
  - 10) sporządzanie analiz i raportów z uwzględnieniem poziomu wykorzystania limitów w zakresie ryzyka płynności oraz wyników przeprowadzonych testów warunków skrajnych, w terminach i z częstotliwością określoną w *Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pruszcze Gd.*
3. Pozostałe komórki lub osoby odpowiadają za:
- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
  - 2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Awaryjnego Planu Płynności;
  - 3) przekazywanie do Komórki operacyjnej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych
- W Banku nie funkcjonuje komitet, który uczestniczyłby w zarządzaniu ryzykiem płynności.

B. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych. Podstawowym źródłem finansowania długoterminowego są depozyty klientów detalicznych. Bank ma także możliwość pozyskania z Banku Zrzeszającego kredytu długoterminowego z przeznaczeniem na sfinansowanie kredytów mieszkaniowych (w chwili obecnej Bank nie korzysta z takiej możliwości). W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim. Oferta depozytowa Banku skierowana jest głównie do klientów detalicznych, oczywiście uwzględnia pozostałe podmioty obsługiwane przez Bank – pozostałe podmioty niefinansowe oraz instytucje samorządowe.

C. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe oraz funkcje zarządzania płynnością są wykonywane przez komórki znajdujące się w Centrali Banku, więc są w pełni scentralizowane.

D. Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia i IPS

Bank Spółdzielczy w Pruszcze Gdańskim jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

1. Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania na rzecz Banku:
  - 1) prowadzi rozliczenia pieniężne;
  - 2) zabezpiecza przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych;
  - 3) zabezpiecza płynność śróddzienną w toku normalnie prowadzonej działalności;
  - 4) prowadzi rachunek bieżący;
  - 5) udziela kredyt w rachunku bieżącym zgodnie z własnymi regulacjami wewnętrznymi;
  - 6) gromadzi nadwyżki środków;
  - 7) prowadzi rachunek Minimum Depozytowego;
  - 8) utrzymuje aktywa płynne stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego;
  - 9) wyznacza i utrzymuje zagregowany wymóg pokrycia płynności (LCR);
  - 10) pośredniczy w zakupie papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię;
  - 11) wspiera w zakresie narzędzi analitycznych służących wyznaczaniu krzywej krańcowego kosztu finansowania.
2. Bank Spółdzielczy w Pruszcze Gdańskim jest zobowiązany do:
  - 1) prowadzenia rachunku bieżącego w Banku Zrzeszającym;
  - 2) lokowania nadwyżek płynnościowych, niewykorzystanych na działalność kredytową i nieprzeznaczonych na zakup innych aktywów, w Banku Zrzeszającym (zakup innych aktywów odbywa się za pośrednictwem Banku Zrzeszającego);
  - 3) posiadania wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym lub niewykorzystanej kwoty kredytu w rachunku bieżącym, które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego.

- 4) niepozyskiwania finansowania od innych Banków Spółdzielczych.
3. Spółdzielnia realizuje następujące zadania na rzecz Banku (Uczestnika Systemu Ochrony SGB):
  - 1) udziela pomocy płynnościowej, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony;
  - 2) wyznacza minimalny zasób aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego);
  - 3) ustala limity ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
  - 4) monitoruje poziom płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej;
  - 5) prowadzi wymianę informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami;
  - 6) opracowuje procedury wzorcowe dotyczące zarządzania ryzykiem płynności;
  - 7) informuje o spadku nadpłynności w Zrzeszeniu/Sysytemie;
  - 8) przeprowadza testy warunków skrajnych;
4. Bank jako Uczestnik Systemu Ochrony SGB:
  - 1) nie podejmuje się angażowania płynnościowego w Banki Spółdzielcze i inne podmioty spoza Systemu Ochrony;

E. Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Lp	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki	Nazwa części składowej nadwyżki	Wartość części składowej nadwyżki
1	Norma długoterminowa ponad minimum			
	M3	28 286 775,79	Kapitał rezerwowy	28 286 775,79
	M4	176 880 318,97	Baza depozytowa	176 880 318,97
2	LCR ponad minimum	56 574 285,43	środki na rachunku Minimum depozytowego	21 914 576,00
			kasa	6 197 658,00
			bony pieniężne NBP	28 462 051,43

F. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp	Nazwa	Wielkość	Limit wynikające z przepisów
1	Norma długoterminowa	M3 – 2,07, M4 – 1,53	min 1,00
2	Wskaźnik LCR	287,41%	min 100%

G. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności

Lp	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana	Luka prosta (z pozabilansem)	Luka skumulowana (z pozabilansem)
1	Przedział do 1 miesiąca	167 351 890,64	167 351 890,64	134 673 263,64	134 673 263,64
2	Przedział do 3 miesięcy	-1 694 931,43	165 656 959,21	-1 694 931,43	132 978 332,21
3	Przedział do 6 miesięcy	5 259 274,14	170 916 233,35	5 259 274,14	138 237 606,35

H. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu i systemie Ochrony SGB

1. W przypadku występowania w Banku niewystarczającej ilości środków pochodzących z depozytów, Bank Zrzeszający może dostarczyć finansowania w ramach posiadanych możliwości.
2. Bank może korzystać z następujących linii kredytowych w Banku Zrzeszającym:
  - 1) kredyt w rachunku bieżącym – limit 2.000.000,00 zł.,
  - 2) kredyt długoterminowy na finansowanie kredytów mieszkaniowych - Bank nie korzysta z tego limitu.
3. W celu stworzenia skutecznego mechanizmu zapewnienia płynności Uczestników Systemu Ochrony, a w szczególności zabezpieczenia płynności bieżącej utworzono Minimum Depozytowe.

4. Utworzono także Fundusz Pomocowy, którego celem jest finansowanie zadań Spółdzielni w zakresie udzielania pomocy finansowej Uczestnikom, mającej na celu zapewnienie płynności oraz poprawę ich wypłacalności i zapobieżenie upadłości.
5. W przypadku wystąpienia zagrożenia utraty bieżącej płynności Zarząd Spółdzielni może zwolnić Bank z obowiązku utrzymywania środków Minimum Depozytowego.
6. Zarząd Spółdzielni, za zgodą Rady Nadzorczej Spółdzielni, może podjąć decyzję o udzieleniu pomocy z wyodrębnionej części środków Funduszu Pomocowego, która jest dostępna dla Banku po zgłoszeniu Spółdzielni problemów z płynnością.

I. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- 1) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów wymagalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- 2) Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przepływów pieniężnych Banku,
- 3) Nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- 4) Znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- 5) Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- 6) Istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- 7) Ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- 8) Brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- 9) Wadliwe awaryjne plany płynności nieuwzględniające szokowych zachowań klientów,
- 10) Wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- 11) Niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych.

J. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- 1) oferowanie produktów depozytowych głównie klientom z sektora niefinansowego i budżetowego,
- 2) ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- 3) różne terminy wymagalności depozytów,
- 4) różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

K. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- 1) Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- 2) Systematyczne testowanie awaryjnego planu płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- 3) Lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnić przetrwanie w sytuacji skrajnej,
- 4) Przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- 5) Utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- 6) Systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

L. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności.

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w trakcie bieżącego dnia,
- 2) płynność bieżąca - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
- 3) płynność krótkoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- 4) płynność średnioterminowa - zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,
- 5) płynność długoterminowa - monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,

- 6) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni. Pozostałe pojęcia zostały określone w *Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim*.

M. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank lokuje nadwyżki środków, które nie zostały wykorzystane na działalność kredytową w Banku Zrzeszającym. Część środków może także przeznaczyć na zakup innych aktywów, ale wyłącznie za zgodą i pośrednictwem Banku Zrzeszającego. Środki te wykorzystuje na zakup aktywów płynnych – bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego.

N. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

O. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim uwzględniają zapisy znowelizowanej Rekomendacji P, plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających Plan Awaryjny Płynności.

P. Polityka utrzymania rezerwy płynności

1. W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.
2. W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:
  - 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami;
  - 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
    - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
    - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
    - c) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
    - d) pozyskaniu kredytu refinansowego z NBP.
3. Za aktywa nieobciążone, o których mowa w ust. 2 pkt 1 Bank uznaje aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:
  - 1) brak obciążeń;
  - 2) wysoka jakość kredytowa;
  - 3) łatwa zbywalność;
  - 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków;
  - 5) sprzedaż aktywów nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.
4. W celu monitorowania alternatywnych źródeł finansowania Bank prowadzi i aktualizuje w okresach miesięcznych rejestr aktywów.
5. Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora, przy czym:
  - 1) podstawowa część bufora płynności odpowiada zabezpieczeniu sytuacji kryzysowej utrzymującej się do 7 dni;
  - 2) uzupełniająca część bufora płynności odpowiada zabezpieczeniu sytuacji kryzysowej utrzymującej się powyżej 7 dni do 30 dni.
6. Aktywa płynne w rozumieniu Rozporządzenia CRR używane na potrzeby wyznaczania wskaźnika LCR to aktywa spełniające następujące warunki:
  - 1) wolne od obciążeń;
  - 2) nie są emitowane przez Bank lub podmiot zależny od Banku;
  - 3) odpowiednio zdywersyfikowane (nie dotyczy środków w kasie, bonów pieniężnych, aktywów gwarantowanych przez NBP, środków na rachunku Minimum Depozytowego, środków na rachunku bieżącym

- w Banku Zrzeszającym, lokaty „automatyczny” overnight w Banku Zrzeszającym, niewykorzystanych kwot kredytu w rachunku bieżącym i rewolwingowego z Banku Zrzeszającego),
- 4) wartość aktywa jest łatwo dostępna na rynku lub można ją obliczyć za pomocą wzoru na podstawie danych dostępnych publicznie;
  - 5) można je łatwo upłynnić, w dowolnym momencie w ciągu 30 najbliższych dni kalendarzowych, w drodze zwykłej umowy sprzedaży, co oznacza, że nie istnieją żadne przeszkody prawne lub praktyczne w zakresie możliwości Banku do spieniężenia danego składnika aktywów w odpowiednim terminie;
  - 6) aktywa są notowane na uznanej giełdzie lub są zbywalne na aktywnych rynkach umów zwykłej sprzedaży (nie dotyczy środków w kasie, bonów pieniężnych, aktywów gwarantowanych przez NBP, środków na rachunku Minimum Depozytowego, środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym, lokaty „automatyczny” overnight w Banku Zrzeszającym, niewykorzystanych kwot kredytu w rachunku bieżącym i rewolwingowego z Banku Zrzeszającego);
  - 7) podlegają zarządzaniu przez osoby, które w każdej chwili mogą podjąć decyzję o spieniężeniu aktywów w sytuacji awaryjnej;
  - 8) nie zostały wyemitowane przez żaden z poniższych podmiotów:
    - a) inną instytucję kredytową;
    - b) firmę inwestycyjną;
    - c) zakład ubezpieczeń;
    - d) zakład reasekuracji;
    - e) finansową spółkę holdingową;
    - f) finansową spółkę holdingową o działalności mieszanej;
    - g) żaden inny podmiot, który prowadzi co najmniej jedną z działalności wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2013/36/UE.

Q. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeszenia i IPS.

Jeżeli Bank nie posiada wystarczającej ilości środków pochodzących z depozytów, Bank Zrzeszający może dostarczyć finansowania w ramach posiadanych możliwości. Bank nie pozyskuje finansowania od innych Banków Spółdzielczych i innych banków niebędących Uczestnikami Systemu Ochrony.

W celu stworzenia skutecznego mechanizmu zapewnienia płynności Uczestników Systemu Ochrony, a w szczególności zabezpieczenie płynności bieżącej utworzono Minimum Depozytowe. Dla zapewnienia stabilności środków Minimum Depozytowego, Bank Zrzeszający dokonuje blokady tych środków. Zarząd Spółdzielni może zwolnić Bank Spółdzielczy z obowiązku utrzymywania środków Minimum Depozytowego poprzez zwolnienie blokady Rachunku Minimum Depozytowego danego Banku Spółdzielczego. Po wyczerpaniu powyższych działań, Zarząd Spółdzielni, za zgodą Rady Nadzorczej Spółdzielni, może podjąć decyzję o udzieleniu pomocy, z wyodrębnionej części środków Funduszu Pomocowego. Ponadto:

- 1) Zarząd Spółdzielni, za zgodą Rady Nadzorczej Spółdzielni, może podjąć decyzję o zmianie zasad wykorzystania środków Minimum Depozytowego i zobowiązać Bank Zrzeszający do udzielenia Bankowi Spółdzielczemu pomocy w formie lokaty płynnościowej ze środków Minimum Depozytowego, do wysokości 8 % środków Minimum Depozytowego;
- 2) Zarząd Spółdzielni, za zgodą Walnego Zgromadzenia Spółdzielni, może podjąć decyzję o zmianie zasad wykorzystania środków Minimum Depozytowego i zobowiązać Bank Zrzeszający do udzielenia Bankowi Spółdzielczemu pomocy w formie lokaty płynnościowej ze środków Minimum Depozytowego w wysokości wyższej niż 8 % środków Minimum Depozytowego.

Oprócz powyższych działań, możliwe jest udzielenie pomocy z pozostałej części Funduszu Pomocowego, zgodnie z Zasadami udzielania pomocy finansowej z Funduszu Pomocowego w Systemie Ochrony SGB. Pomoc zwrotna z Funduszu Pomocowego może przybrać w szczególności następujące formy:

- 1) pożyczki płynnościowej – udzielanej na wsparcie płynności Uczestnika;
- 2) pożyczki restrukturyzacyjnej – udzielanej na wsparcie działań, mających na celu usunięcie niewypłacalności lub groźby niewypłacalności Uczestnika;
- 3) kaucji - ustanowionej celem zabezpieczenia wierzytelności wymagającej utworzenia rezerwy celowej;
- 4) gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń;
- 5) nabycia wierzytelności;
- 6) pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych;
- 7) objęcia udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Spółdzielczego;
- 8) wniesienia wkładów pieniężnych do Banku Spółdzielczego;

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody Walnego Zgromadzenia, pomoc ze środków Funduszu Pomocowego może mieć charakter bezzwrotny i przybrać w szczególności następujące formy:

- 1) umorzenia całości lub części pomocy w zakresie należności głównej;
- 2) wpłaty na fundusz zasobowy lub rezerwowy Banku Spółdzielczego; wpłaty na kapitał zapasowy lub rezerwowy Banku Zrzeszającego.

R. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności.

1. System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:
  - 1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
  - 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania;
  - 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
  - 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
  - 5) poziomu aktywów nieobciążonych;
  - 6) analizy wskaźników płynności;
  - 7) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
  - 8) wyników testów warunków skrajnych;
  - 9) stopnia wykorzystania wskaźników wczesnego ostrzegania;
  - 10) stopnia przestrzegania limitów.
2. Komórka zarządzająca sporządza analizy dla Zarządu w okresach miesięcznych (z wyłączeniem testów warunków skrajnych, które sporządzane są w okresach kwartalnych), a raporty dla Rady Nadzorczej w okresach kwartalnych zgodnie z zapisami *Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim*.

XIX. Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

- 1) poziom wskaźnika dźwigni na koniec roku obrachunkowego,

	Wskaźnik dźwigni obliczany jako prosta średnia arytmetyczna miesięcznych wskaźników dźwigni w ciągu kwartału wg stanu na 31.12.2019r.
W pełni wprowadzona definicja	8,92
Definicja przejściowa	8,92

- 2) informacje na temat aktywów oraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych uwzględnionych w obliczaniu wskaźnika dźwigni oraz informację o uzgodnieniu tych pozycji ze sprawozdaniami finansowymi,

aktywa oraz zobowiązania pozabilansowe udzielone uwzględnione w obliczaniu wskaźnika dźwigni	aktywa oraz zobowiązania pozabilansowe udzielone ujawnione w sprawozdaniach finansowych	Wyjaśnienia dotyczące różnic
585 993 223,19	585 070 611,26	Aktywa powiększone o: 1) rezerwy celowe utworzone i odpisy aktualizacyjne w 2019 r (1 053 631,07 zł) Aktywa pomniejszone o: 2) wartości niematerialne i prawne (131 019,14 zł)
24 997 540,52	53 109 786,16	Zobowiązania pozabilansowe uwzględniono po zastosowaniu współczynników konwersji (5 465 028,24 * 20% + 47 480 446,10 * 50% + 164 311,82*100%)

- 3) opis podejścia do zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni,

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej w Banku jest definiowane jako ryzyko wynikające z podatności banku na zagrożenie z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogących przynieść straty

lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów. Bank w strategii zarządzania i planowania kapitałowego określił minimalny poziom dźwigni finansowej w wysokości 5%. Z uwagi na kształtowanie się wskaźnika dźwigni powyżej 5% bank uznaje ryzyko nadmiernej dźwigni za mało istotne.

4) opis czynników, które miały wpływ na poziom wskaźnika dźwigni w okresie roku obrotowego.

Na poziom wskaźnika miał wpływ aktywa bilansowe w portfelu bankowym:

<i>wartości bilansowe</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2019-03-31</i>	<i>2019-06-30</i>	<i>2019-09-30</i>	<i>2019-12-31</i>
kasa	6 854 391,49	6 191 150,51	6 538 243,00	5 601 926,07	6 197 658,00
środki w Banku Zrzeszającym	162 024 089,26	163 255 161,17	170 430 252,13	192 048 376,95	177 939 458,12
dłużne papiery wartościowe /bony pieniężne	30 923 722,83	30 927 629,21	32 433 231,57	32 457 425,03	53 782 633,94
kredyty	278 174 070,60	284 350 530,24	284 028 069,01	293 494 344,90	306 057 605,73
majątek trwały rzeczowy	13 263 527,71	13 060 140,98	12 875 835,62	12 904 491,64	12 667 470,34
aktywa przejęte za długi	5 943 445,00	5 943 445,00	5 943 445,00	5 201 600,00	5 201 600,00
akcje w Banku Zrzeszającym	2 550 000,00	2 550 000,00	4 050 000,00	4 050 000,00	4 050 000,00
inwestycje kapitałowe	4 466,25	4 466,25	4 466,25	4 466,25	4 466,25
aktywa ogółem (suma bilansowa)	516 361 274,24	523 524 167,22	533 564 609,71	564 270 604,83	585 070 611,26

oraz udzielone pozycje pozabilansowe dotyczące finansowania oraz udzielone gwarancje:

<i>wartości nominalne</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2019-03-31</i>	<i>2019-06-30</i>	<i>2019-09-30</i>	<i>2019-12-31</i>
dotyczące finansowania	45 477 147,47	48 256 466,01	50 781 728,54	53 202 291,68	50 041 517,31
gwarancyjne	3 262 040,59	3 274 938,52	2 946 331,26	3 278 049,29	3 068 268,85
zobowiązania pozabilansowe razem	48 739 188,06	51 531 404,53	53 728 059,80	56 480 340,97	53 109 786,16

XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Nie dotyczy.

XXI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

Zasady stosowania technik redukcji (ograniczania) ryzyka kredytowego

Przepisy ogólne

1. Jeżeli ekspozycja objęta jest ograniczeniem ryzyka kredytowego to Bank może uwzględniać ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.
2. Stosowanie przez Bank ochrony kredytowej nie zwalnia Banku z monitorowania i klasyfikacji ryzyka kredytowego związanego z daną ekspozycją, a wynikającego z ryzyka niewypłacalności kredytobiorcy.
3. Bank stosuje rzeczywistą lub nierzeczywistą ochronę kredytową, według metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń.
4. Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza, że w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w transakcji, Bank może upłynnić, dokonać transferu, przejąć lub zatrzymać zabezpieczenie.
5. W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej strona trzecia umowy zobowiązuje się do zapłacenia określonej kwoty, w przypadku powstania niewypłacalności dłużnika.
6. Metoda uproszczona ujmowania zabezpieczeń oznacza, że w przypadku ochrony kredytowej rzeczywistej, rezydualny termin rozliczenia ochrony kredytowej nie może być krótszy od rezydualnego terminu zapadalności ekspozycji.

7. W przypadku ochrony kredytowej nieruchomości, jeżeli rezydualny termin rozliczenia ochrony kredytowej jest krótszy od rezydualnego terminu zapadalności ekspozycji to Bank nie uwzględnia ograniczenia ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

Ograniczanie ryzyka rezydualnego

1. Bank ustanawia mechanizmy ochrony kredytowej, które są prawnie skuteczne.
2. Bank podejmuje wszystkie stosowne kroki w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów ochrony kredytowej oraz eliminowania ryzyka związanego z tymi mechanizmami.
3. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia rzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
  - 1) Bank posiada prawo do szybkiego upłynnienia lub zatrzymania tego zabezpieczenia w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika, jego niewypłacalności lub upadłości;
  - 2) występować w wykazie uznanych aktywów zawartym w art. 197-200 CRR;
  - 3) zabezpieczenie jest płynne, co należy rozumieć jako sytuację, gdy w przypadku sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodbiegającą od cen rynkowych;
  - 4) wartość zabezpieczenia jest stabilna.
4. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia nieruchomości, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
  - 1) dostawca zabezpieczenia jest uwzględniany w wykazie uznanych dostawców zawartym w art. 201 CRR;
  - 2) umowa zabezpieczenia występuje w wykazie umów zawartym w art. 203 CRR;
  - 3) jest prawnie skuteczna i egzekwowalna w stopniu zapewniającym odpowiednią pewność co do wysokości zabezpieczenia.
5. Za uznane zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje:
  - 1) środki pieniężne zdeponowane w Banku¹;
  - 2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP²;
  - 3) środki pieniężne zdeponowane w innym banku³;
6. Za uznanych dostawców oraz umowę ochrony kredytowej nieruchomości Bank przyjmuje:
  - 1) gwarancję Skarbu Państwa lub NBP;
  - 2) gwarancję jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne;
  - 3) gwarancję innego banku;
  - 4) regwarancję Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych;
  - 5) gwarancję podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI;
7. Warunki szczególne w zakresie stosowania ochrony kredytowej rzeczywistej:
  - 1) nie zachodzi istotna dodatnia korelacja między jakością kredytową dłużnika, a wartością zabezpieczenia, co oznacza, że gdyby wartość zabezpieczenia uległa znacznemu obniżeniu, nie spowoduje to znacznego pogorszenia jakości kredytowej danego dłużnika oraz, że gdyby jakość kredytowa danego dłużnika obniżyła się do wartości krytycznej, nie spowoduje to znacznego obniżenia wartości zabezpieczenia;
  - 2) występuje pewność prawna polegająca na wypełnieniu wszelkich wymogów umownych i prawnych i podejmowaniu działań, aby zapewnić wykonalność umów w sprawie zabezpieczeń na mocy prawa mającego zastosowanie do tytułu prawnego Banku do przedmiotu zabezpieczenia;
  - 3) Bank spełnia następujące wymogi operacyjne:
    - a) zabezpieczenie jest w odpowiedni sposób udokumentowane,
    - b) Bank posiada procedury szybkiego upłynnienia aktywów,
    - c) Bank kontroluje ryzyko wynikające z zastosowanego zabezpieczenia (ryzyko wyceny, ryzyko koncentracji),
    - d) wartość rynkowa zabezpieczenia jest aktualizowana raz na sześć miesięcy lub za każdym razem, gdy Bank uzna, że nastąpiło znaczne zmniejszenie wartości rynkowej zabezpieczenia,
    - e) jeżeli zabezpieczenie jest zdeponowane u podmiotu trzeciego, Bank podejmuje odpowiednie kroki w celu zapewnienia rozdziału między zabezpieczeniem, a aktywami własnymi osoby trzeciej.
8. Szczegółowe warunki uznawania zabezpieczenia w postaci środków pieniężnych zdeponowanych w innym banku:
  - 1) wierzytelność stanowiąca należność kredytobiorcy wobec innego banku jest oficjalnie zastawiona lub sędowana na rzecz Banku, a taki zastaw lub cesja są skuteczne prawnie i egzekwowalne, a także bezwarunkowe i nieodwołalne;
  - 2) inny bank jest powiadomiony o zastawie lub cesji;

¹ Kaucja pieniężna

² Umowa przewłaszczenia

³ Umowa przewłaszczenia

- 3) w wyniku takiego powiadomienia inny bank może dokonywać płatności jedynie na rzecz Banku lub na rzecz innych osób wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody Banku.
9. Warunki szczegółowe uznawania zabezpieczenia w postaci gwarancji:
- 1) ochrona kredytowa jest bezpośrednia;
  - 2) zakres umowy jest jasno określony i bezsporny;
  - 3) gwarancja jest jasno udokumentowanym zobowiązaniem podjętym przez gwaranta;
  - 4) umowa nie może zawierać żadnych klauzul, które leżą poza bezpośrednią kontrolą Banku i dają poręczycielowi możliwość: jednostronnego wypowiedzenia umowy, podniesienia kosztów zabezpieczenia, zwolnienia poręczyciela z obowiązku terminowej wypłaty w przypadku, gdy dłużnik nie uiszcza zaległych należności, skrócenia termin ważności umowy;
  - 5) umowa jest prawnie skuteczna i egzekwowalna;
  - 6) w przypadku stwierdzenia nieuregulowania płatności przez kredytobiorcę, Bank ma prawo we właściwym czasie zażądać od gwaranta wszelkich środków pieniężnych należnych zgodnie z warunkami umowy gwarancji, przy czym płatność ze strony gwaranta nie zależy od tego, czy Bank uprzednio zażądał płatności od kredytobiorcy;
  - 7) gwarancja obejmuje wszystkie rodzaje płatności, których kredytobiorca ma dokonać w związku z posiadaną ekspozycją, przy czym jeżeli określone rodzaje płatności są wyłączone z gwarancji, uznana wartość gwarancji dostosowuje się odpowiednio do jej zakresu.

Obliczanie wartości zabezpieczenia

1. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń rzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmuje się jego wartość rynkową.
2. Jeżeli zabezpieczeniem są dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP, to do obliczenia ich wartości rynkowej Bank stosuje stopę dyskonta równą 20%.
3. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń nierzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmowana jest kwota, którą dostawca zabezpieczenia zobowiązał się uiszczyć w przypadku niedotrzymania terminu płatności przez kredytobiorcę lub zaistnienia innych określonych zdarzeń kredytowych.

Obliczanie kwot ważonych ryzykiem

1. Jeżeli wartość zabezpieczenia nie pokrywa w pełni wartości zabezpieczanej ekspozycji (zabezpieczenie częściowe) to różnicę pomiędzy wartością zabezpieczanej ekspozycji a wartością zabezpieczenia przypisywana jest waga ryzyka dłużnika.
2. W przypadku zabezpieczeń rzeczywistych, wartości ekspozycji Bank przypisuje wagę ryzyka, gdyby posiadał bezpośrednią ekspozycję z tytułu instrumentu zabezpieczenia.
3. Do celu wymienionego w ust. 2, w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych, efekty posiadanego ograniczenia ryzyka kredytowego należy uwzględnić przed wyznaczeniem ekwiwalentu bilansowego ekspozycji.
4. Żadna ekspozycja, w stosunku do której Bank zastosował technikę redukcji ryzyka kredytowego, nie może charakteryzować się kwotą ekspozycji ważonej ryzykiem wyższą niż analogiczna kwota dla identycznej ekspozycji, w stosunku do której Bank nie zastosował techniki ograniczania ryzyka kredytowego.
5. Jeżeli Bank w stosunku do pojedynczej ekspozycji dysponuje więcej niż jednym środkiem ograniczania ryzyka kredytowego to: dokonuje podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi rodzajami środków ograniczania ryzyka kredytowego i oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem osobno dla każdej części.
6. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń nierzeczywistych kwotą ważoną ryzykiem jest wartość zabezpieczenia (nie więcej niż wartość ekspozycji) pomnożona przez wagę ryzyka dostawcy zabezpieczenia.
7. Ekspozycjom zabezpieczonym uznanymi rodzajami zabezpieczenia Bank przypisuje następujące wagi ryzyka:
  - 1) środkom pieniężnym zdeponowanym w Banku – 0%, jeżeli ekspozycja i zabezpieczenie są denominowane w tej samej walucie;
  - 2) dłużnym papierom wartościowym emitowanym przez Skarb Państwa lub NBP – 0%;
  - 3) środkom pieniężnym zdeponowanym w innym banku – jak ekspozycjom wobec instytucji – 50%;
  - 4) gwarancjom Skarbu Państwa lub NBP – 0%;
  - 5) gwarancjom jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych – 20%;
  - 6) gwarancjom innego banku – jak ekspozycjom wobec instytucji – 50%;
  - 7) regwarancjom Skarbu Państwa wynikającym z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych – 0%;
  - 8) gwarancjom podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI – wagę ryzyka odpowiadającą stopniu jakości kredytowej podmiotu, w szczególności w przypadku oceny stopnia jakości kredytowej nadanej przez:

- BCRA Credit Rating Agency wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu

<i>Ocena wiarygodności kredytowej</i>	<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Waga ryzyka</i>
AAA do AA	1	20%
A	2	50%
BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
C i poniżej	6	150%

- EuroRating Sp, z o.o. wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu

<i>Ocena wiarygodności kredytowej</i>	<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Waga ryzyka</i>
AAA do AA	1	20%
A	2	50%
BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
CCC i poniżej	6	150%

Ponadto

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych
2. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych
3. Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego –

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji
środki pieniężne zdeponowane w Banku	5 207 375,81
regwarancjom Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych	205 808,00
udzielone poręczenia przez Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych	8 505 512,98
Razem:	13 918 696,79

XXII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy.

XXIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy.

XXIV. Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane

Wskaźnik NPL – wskaźnik kredytów nieobsługiwanych na dzień 31.12.2019 r. wynosi 4,73% (wskaźnik na koniec 2018 roku wynosił 6,27%)

- wartość bilansową brutto kredytów i zaliczek nieobsługiwanych dzieli się przez wartość bilansową brutto sumy kredytów i zaliczek zgodnie z definicją NPE (ekspozycje nieobsługiwane).

Ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterninowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni;
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterninowanych kwot lub liczby dni przeterninowania

Jeżeli w odniesieniu do ekspozycji nieobsługiwanych podjęto działania restrukturyzacyjne, uznaje się, że ekspozycje te przestały być nieobsługiwane, pod warunkiem że wszystkie poniższe warunki są spełnione:

- ekspozycje nie są uznane za ekspozycje ze stwierdzoną utratą wartości lub za ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania,
- upłynął rok od momentu, gdy podjęto działania restrukturyzacyjne, lub momentu, gdy ekspozycje zaklasyfikowano jako nieobsługiwane, przy czym liczy się późniejszy z tych dwóch terminów,
- po podjęciu działań restrukturyzacyjnych nie pozostały żadne kwoty przeterninowane ani nie istnieją obawy, co do pełnej spłaty ekspozycji zgodnie z warunkami mającymi zastosowanie po restrukturyzacji. Brak obaw, co do pełnej spłaty ekspozycji stwierdza się po analizie sytuacji finansowej dłużnika. Brak obaw można stwierdzić, jeżeli dłużnik uiszczył – w drodze regularnych płatności zgodnie z warunkami mającymi zastosowanie po restrukturyzacji – kwotę równą kwocie uprzednio przeterninowanej (w przypadku istnienia kwot przeterninowanych) lub kwocie odpisanej (w przypadku braku kwot przeterninowanych) w ramach działań restrukturyzacyjnych lub jeżeli dłużnik w inny sposób wykazał swoją zdolność do spełnienia warunków mających zastosowanie po restrukturyzacji.

Tabela I: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych:

		Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych)	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw				Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
			Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych
					W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości			
I	Kredyty i zaliczki	899 875	12 281 300	10 647 382	0	10 183 908	2 900 528	
	w tym							
1	Przedsiębiorstwa niefinansowe	373 650	9 896 084	9 896 084	0	9 896 084	373 650	
2	Gospodarstwa domowe	526 224	2 385 216	751 298	0	287 824	2 526 878	
II	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0	0	0	0	0	
	Łącznie	899 875	12 281 300	10 647 382	0	10 183 908	2 900 528	

Tabela 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

		Wartość bilansowa brutto									
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane					
			Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Male prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych > 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
I	Kredyty i zaliczki	498 465 952	497 947 319	518 633	15 066 063	1 315 878	1 864 822	67 916	1 446 843	10 370 604	13 270 350
1	Instytucje rządowe i samorządowe	31 363 124	31 363 124								
2	Instytucje kredytowe	195 280 381	195 280 381								
3	Przedsiębiorstwa niefinansowe	126 054 808	126 054 808		10 535 211	106 255	0	0	730 658	9 698 298	10 535 211
	w tym MŚP	126 054 808	126 054 808	0	10 535 211	106 255	0	0	730 658	9 698 298	10 535 211
4	Gospodarstwa domowe	145 739 364	145 220 731	518 633	4 530 852	1 209 623	1 864 822	67 916	716 185	672 306	2 735 139
5	Instytucje niekomercyjne	28 275	28 275								
II	Dłużne papiery wartościowe	53 782 634	53 782 634	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Banki centralne	49 995 829	49 995 829								
2	Instytucje kredytowe	3 786 805	3 786 805								
	Łącznie	552 248 586	551 729 953	518 633	15 066 063	1 315 878	1 864 822	67 916	1 446 843	10 370 604	13 270 350

b f o

Tabela 3: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		Wartość bilansowa brutto/ kwota nominalna		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe
		Ekspozycje obsługiwane	Ekspozycje nieobsługiwane	Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
1	Kredyty i zaliczki	498 465 952	15 066 063	9 411	12 184 618	2 691 356
1	Instytucje rządowe i samorządowe	31 363 124	0	0	0	0
2	Instytucje kredytowe	195 280 381	0	0	0	0
3	Przedsiębiorstwa niefinansowe	126 054 808	10 535 211	1 508	10 450 208	85 004
	w tym MŚP	126 054 808	10 535 211	1 508	10 450 208	85 004
4	Gospodarstwa domowe	145 739 364	4 530 852	7 898	1 734 410	2 606 352
5	Instytucje niekomercyjne	28 275	0	5		
II	Dłużne papiery wartościowe	53 782 634	0	0	0	0
1	Banki centralne	49 995 829	0	0	0	0
2	Instytucje kredytowe	3 786 805	0	0	0	0
	Łącznie	552 248 586	15 066 063	9 411	12 184 618	2 691 356

Tabela 4: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe		
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
3	Nieruchomości mieszkalne		
4	Nieruchomości komercyjne	5 201 600.00	0.00
5	Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)		
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne		
7	Pozostałe		
8	Łącznie	5 201 600.00	0.00

Sporządził: **SPECJALISTA**
Marta Awieruszek

Sprawdził: **GŁÓWNY KSIĘGOWY**
Agnieszka Hurkowska

Zweryfikował: **SPECJALISTA**
Olga Piłkowska

ZARZĄD BANKU

WICEPREZES ZARZĄDU
Marzena Piłkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
Paweł Błaszczak

PREZES ZARZĄDU
Jacek Wagner

Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem

Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Pruszczu Gdańskim mając na uwadze realizację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. dostosował funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem do postanowień tej regulacji, który obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka oraz proces szacowania kapitału wewnętrznego zapewniający jego adekwatność do profilu ryzyka Banku.
2. W Banku funkcjonuje system zarządzania, na który składa się:
  - 1) system zarządzania ryzykiem,
  - 2) system kontroli wewnętrznej.
3. System zarządzania ryzykiem ma za zadanie: identyfikację, pomiar lub szacowanie, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka występującego w działalności Banku, które służą zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności.
4. W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:
  - 1) stosuje sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem;
  - 2) stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości;
  - 3) stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów;
  - 4) stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka;
  - 5) posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.
5. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
6. W celu przeprowadzania procesów wymienionych w ust. 5 realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
7. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi i Radzie Nadzorczej, wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników audytu wewnętrznego do bieżącego zarządzania i nadzoru nad ryzykiem.
8. Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka opracowanymi w oparciu o wytyczne Spółdzielni.
9. Bank ustala ryzyka istotne w swojej działalności na podstawie badania przeprowadzanego w ramach przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego sporządzanego, co najmniej raz w roku (do końca danego roku), zgodnie z *Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim*.
10. Definicja ryzyka istotnego oraz kryteria uznawania ryzyka za istotne zostały ujęte w *Zasadach szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim*.
11. Lista ryzyk uznanych przez Bank za istotne zawarta jest w *Zasadach szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim*.
12. Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składają się:
  - 1) procedury opisujące zasady zarządzania ryzykiem;
  - 2) identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola;
  - 3) system limitów ograniczających ryzyko;
  - 4) system informacji zarządczej;
  - 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
13. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym system zarządzania ryzykiem w Banku uwzględnia zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB, przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielnię, w szczególności: dotyczy to procedur w obszarze zarządzania ryzykiem, przyjętych w Systemie limitów, stosowania działań ograniczających ryzyko wskazanych przez Spółdzielnię w procesach prewencji.

14. Bank zarządza ryzykiem w taki sposób, by nie powstało w Banku zagrożenie utraty płynności lub wypłacalności, a tym samym wystąpienie zagrożenia upadłości.
15. Bank w toku normalnie prowadzonej działalności nie zakłada korzystania z pomocy z Funduszu Pomocowego jako zabezpieczenia ryzyka.

Sklonność Banku do podejmowania ryzyka – apetyt na ryzyko

1. Bank przyjmuje zasadę bezpiecznego funkcjonowania zakładającą wzrost posiadanych funduszy własnych i utrzymania na poziomie adekwatnym do funduszy własnych rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem.
2. W rozumieniu Rozporządzenia CRR z dnia 26.06.2013 r. Bank nie prowadzi działalności handlowej.
3. Bank podnosi poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz rezerwowy oraz uzupełniając go poprzez zwiększenie funduszu udziałowego w oparciu o zasady zawarte w *Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim*.
4. Skłonność Banku do podejmowania ryzyka określana, jako „apetyt na ryzyko” lub „ogólny poziom ryzyka” określa szereg wartości i wskaźników, opisanych w *Zasadach oceny banków w systemie oceny punktowej*, które dotyczą:
  - 1) adekwatności kapitałowej (ryzyko kapitałowe),
  - 2) jakości aktywów (ryzyko kredytowe),
  - 3) wyniku finansowego (ryzyko biznesowe),
  - 4) trendów płynności (ryzyko płynności).
5. Bank akceptuje apetyt na ryzyko wynikający z *Zasad oceny banków w systemie oceny punktowej* na poziomie ogólnej oceny maksymalnie 2, określający umiarkowany poziom ryzyka Banku.
6. Dodatkowo skłonność Banku do podejmowania ryzyka określają następujące wielkości dotyczące:
  - 1) ryzyka stopy procentowej – wskaźnik ROA,
  - 2) ryzyka walutowego – całkowita pozycja walutowa,
  - 3) ryzyka operacyjnego – profil ryzyka
8. Informację z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka sporządza Komórka zarządzająca.

Procedury zarządzania ryzykiem bankowym

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury.
2. Zgodnie z Umową Systemu Ochrony SGB Bank stosuje regulacje wzorcowe opracowane przez Spółdzielnię po ich dostosowaniu do swojej wielkości, zakresu i specyfiki działania.
3. Wszyscy pracownicy Banku są zobowiązani do znajomości procedur w zakresie w jakim procedura dotyczy realizowanych przez nich zadań.
4. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku (do końca każdego roku) lub częściej, gdy zajdzie taka potrzeba m. in. pod względem dostosowania ich do:
  - 1) aktualnych przepisów prawa;
  - 2) zmian skali lub rodzaju działalności Banku;
  - 3) zmian organizacyjnych;
  - 4) zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne w wyniku przeprowadzonych kontroli;
  - 5) zaleceń wydanych przez audyt wewnętrzny.
5. Weryfikację procedur przeprowadza komórka odpowiadająca za opracowanie i aktualizację projektów regulacji.
6. Weryfikacja procedury obejmuje między innymi:
  - 1) weryfikację założeń testów warunków skrajnych,
  - 2) weryfikację limitów ograniczających poziom ryzyka,
  - 3) weryfikację metody pomiaru ryzyka,
  - 4) weryfikację planów awaryjnych.
7. Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku, który zatwierdza także wszelkie zmiany w procedurach.

Identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka

1. Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru/szacowania ryzyka w oparciu o metody i modele, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.
2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
3. Metody/modelę, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie, weryfikację historyczną i planowane działania generujące ryzyko.

4. Przegląd i aktualizacja metod/modeli lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.
5. W ocenie Banku stosowane przez Bank modele mają charakter nieistotny, gdyż żaden nie determinuje ostatecznej decyzji zarządczej.
6. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.
7. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich mierzalnych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne.
8. Bank dokłada staranności, aby zakres i założenia przyjmowane w przeprowadzanych testach warunków skrajnych dawały podstawy rzetelnej oceny ryzyka, tj.:
  - 1) obejmowały obszary najbardziej narażone na ryzyko lub mogące wygenerować największe ryzyko;
  - 2) w większości wynikały z czynników ryzyka, których zmiana nie wynika bezpośrednio z działań podejmowanych przez Bank;
  - 3) wartości liczbowe przyjmowane w założeniach do testów stanowiły najgorsze z prawdopodobnych scenariuszy,
  - 4) do czynników ryzyka, które są obowiązkowo poddawane testom warunków skrajnych Bank zalicza w szczególności: zmianę rynkowych stóp procentowych, zmiany rynkowych cen nieruchomości, wycofywanie depozytów, wzrost kredytów zagrożonych, w tym wynikający z pogorszenia się sytuacji ekonomiczno - finansowej największych klientów Banku.
9. Szczegółowe założenia i scenariusze przyjęte w testach warunków skrajnych są zawarte w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, ich przegląd i aktualizacja są dokonywane wraz z przeglądem tych zasad; analizy sporządzane są na piśmie a wyniki oceny prezentowane Zarządowi Banku; o przyjętych założeniach do testów warunków skrajnych Zarząd informuje Radę Nadzorczą.
10. Zarząd Banku, po wprowadzonej zmianie lub wprowadzeniu nowego testu warunków skrajnych, informuje Radę Nadzorczą o zakresie testów warunków skrajnych, dokonanych zmianach i przyjętych w testach założeniach
11. Wyniki testów warunków skrajnych stanowią element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
12. Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych w systemie zarządzania Bankiem, a w szczególności w systemie zarządzania ryzykiem w takich obszarach jak:
  - 1) weryfikacja polityki zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka, w tym zwłaszcza ryzykiem kredytowym;
  - 2) ocena adekwatności przyjętych w Banku limitów;
  - 3) ocena skuteczności określonych w Banku, m.in. w ramach planów awaryjnych, opcji naprawy,
  - 4) podejmowanie działań ograniczających ryzyko;
  - 5) tworzenie dodatkowych wymogów kapitałowych;
13. Bank przyjmując założenia testów warunków skrajnych uwzględnia:
  - 1) cele zawarte w ogólnej Strategii Banku,
  - 2) cele zawarte w niniejszej Strategii,
  - 3) aktualną sytuację Banku, w tym sytuację finansową,
  - 4) historyczne analizy pomiaru ryzyk, w tym wykorzystanie limitów i wyniki testów warunków skrajnych,
  - 5) sytuację na rynku i otoczenie, w którym Bank funkcjonuje.
14. Bank ustalając zakres przeprowadzanych testów warunków skrajnych uwzględnia:
  - 1) aktualny profil ryzyka Banku,
  - 2) skalę prowadzonej działalności,
  - 3) historyczne analizy pomiaru ryzyk, w tym wykorzystanie limitów i wyniki testów warunków skrajnych,
  - 4) czynniki charakterystyczne dla danego ryzyka,
  - 5) stopień skomplikowania działalności,
  - 6) ogólny poziom ryzyka zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.
15. Testy warunków skrajnych, z wyłączeniem testów przeprowadzanych przez Spółdzielnię w ramach Grupowego Planu Naprawy, przeprowadza Komórka zarządzająca ryzykiem.
16. Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych odnoszone są do wyniku finansowego oraz funduszy własnych Banku.
17. Część testów warunków skrajnych przeprowadza Spółdzielnia w ramach Grupowego Planu Naprawy.
18. Testy przeprowadzane są zgodnie z następującymi scenariuszami opisanymi w Grupowym Planie Naprawy:
  - 1) scenariuszu systemowym zakładającym kryzys makroekonomiczny, opartym na scenariuszu przygotowanym przez NBP, w którym występują wzrost należności zagrożonych, wypływ depozytów i zmiana rynkowych stóp procentowych;
  - 2) scenariuszami indywidualnymi zakładającymi:
    - a) materializację ryzyka koncentracji ekspozycji kredytowych,
    - b) wzrost kosztu finansowania depozytów,

- c) spadek stóp procentowych;
  - 3) scenariuszu mieszanym, uwzględniającym kombinację zdarzeń mających wpływ na cały system i indywidualnych, następujących jednocześnie i wchodzących ze sobą w interakcje, który zakłada kryzys na rynku rolnym.
19. Dla każdego scenariusza określany jest wpływ sytuacji skrajnej na określone w Grupowym Planie Naprawy obszary krytyczne:
- 1) płynności, mierzony wskaźnikami: LCR oraz NSFR;
  - 2) rentowności (w tym poziom ryzyka kredytowego), mierzony wskaźnikami: ROA, C/I, należności zagrożonych, poziomu ozerwowania;
  - 3) wypłacalności, mierzony wskaźnikami: TCR oraz dźwigni finansowej.
20. Bank otrzymuje od Spółdzielni swoje wyniki testów w okresach kwartalnych wraz z przyjętymi do nich założeniami oraz sposobem obliczania wpływu zrealizowania się sytuacji skrajnych na określone w Planie obszary krytyczne: płynność, rentowność (w tym: jakość aktywów) i wypłacalność; w tych testach, jeżeli zapisy procedur szczegółowych to przewidują, Bank może zmieniać przyjęte założenia dostosowując je do specyfiki i skali prowadzonej działalności.
21. W przypadkach, w których wyniki testu wskazują, że w sytuacji zrealizowania się warunków skrajnych, zostaną przekroczone wartości ostrzegawcze Bank bada czy dysponuje odpowiednimi opcjami naprawy w przypadku zrealizowania się scenariusza kryzysowego.
22. W przypadkach, w których wyniki testu wskazują, że w sytuacji zrealizowania się warunków skrajnych, zostaną przekroczone wartości krytyczne Komórka zarządzająca przeprowadza szczegółową analizę przekazywaną na posiedzenie Zarządu. Zarząd podejmuje decyzję o ewentualnym uruchomieniu planów awaryjnych.
23. Bank stosuje odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
24. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwości monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
25. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz do poziomu limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB.
26. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
27. Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
- 1) wielkości i cele zawarte w ogólnej Strategii Banku;
  - 2) cele zawarte w niniejszej Strategii;
  - 3) poziom wyniku finansowego i funduszy własnych;
  - 4) sytuację finansową Banku;
  - 5) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
  - 6) apetyt na ryzyko zatwierdzony przez Radę Nadzorczą;
  - 7) sytuację na rynku i otoczenie, w którym Bank funkcjonuje;
  - 8) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
  - 9) wyniki testów warunków skrajnych;
  - 10) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.
28. Z zachowaniem limitów określonych w Rozporządzeniu CRR, ustawie Prawo bankowe oraz limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę działalności.
29. W przypadku przekroczenia obowiązujących limitów sporządzana jest stosowna analiza, której celem jest określenie:
- 1) częstotliwości, skali i okresie utrzymywania się przekroczeń limitów,
  - 2) charakterze przekroczeń (czy mają charakter jednorazowy i nie powinny wystąpić w przyszłości, czy charakter długotrwały),
  - 3) przyczynach ich powstawania,,
  - 4) sposobie likwidacji przekroczenia,
  - 5) skutkach przekroczenia limitów,
  - 6) działaniach podjętych/proponowanych w celu uniknięcia podobnej sytuacji w przyszłości.
- Szczegółowe zapisy dotyczące przekroczeń limitów znajdują się w procedurach wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem.
30. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku.
31. Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie - zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

32. Weryfikacja i aktualizacja limitów ostrożnościowych i strategicznych ograniczających poszczególne rodzaje ryzyka dokonywana jest co najmniej raz w roku, do końca każdego roku.

Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem

1. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.
2. System sprawozdawczości zarządczej zawiera rzetelne, dokładne i aktualne dane oraz dostarcza wykorzystywane w zarządzaniu ryzykiem informacje na temat:
  - 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
  - 2) profilu ryzyka;
  - 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
  - 4) wyników testów warunków skrajnych;
  - 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach wielkości i profilu ryzyka Banku.
4. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.
5. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku System kontroli wewnętrznej.
6. Szczegółowe zasady działania systemu sprawozdawczości zarządczej w Banku reguluje *Instrukcja sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gd.*, która zawiera wykaz sprawozdań zarządczych, ich odbiorców oraz częstotliwość i terminy sporządzania. Ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja.

Cele strategiczne oraz polityki w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka

Zarządzanie ryzykami w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim ma na celu stworzenie kompleksowego systemu, który zagwarantuje stabilny i bezpieczny rozwój Banku przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa zdeponowanych środków klientów i spełnieniu oczekiwań jego udziałowców względem otrzymywanej dywidendy. Spełnienie powyższych założeń realizowane jest przez cele strategiczne wyznaczone dla poszczególnych ryzyk uznanych za istotne w działalności Banku przy uwzględnieniu faktu, że każda aktywność podejmowana przez Bank generuje ryzyko.

Ryzyko kredytowe, w tym koncentracji, EKZH, DEK, NPE oraz FBE

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka kredytowego jest:
  - 1) minimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej Banku,
  - 2) utrzymywanie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
  - 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 6,0%;
  - 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 40%;
  - 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem kredytowym:
  - 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej i wiarygodności klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
  - 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacji ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
  - 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez Spółdzielczy System Ochrony SGB;
  - 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
  - 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 75% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania i udzielonych gwarancji.

Bank Spółdzielczy w Pruszczu Gdańskim

- 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.
3. Celem strategicznym w zakresie ryzyka koncentracji jest:
  - 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
  - 2) przestrzeganie ustalonych limitów zaangażowań Banku przyjętych w szczególności dla rodzajów zaangażowań, zaangażowań w branżę gospodarki oraz rodzaje zabezpieczeń;
  - 3) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań określonych w Rozporządzeniu CRR oraz ustawie Prawo bankowe.
4. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem koncentracji:
  - 1) angażowanie się Banku w branżę, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w branżę;
  - 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 150% uznanego kapitału;
  - 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
5. Celem strategicznym w zakresie ryzyka związanego z ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie jest:
  - 1) utrzymanie systemu zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie zapewniającego skuteczne przestrzeganie, w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności, dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie
  - 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od:
    - 2,5% dla portfela detalicznych ekspozycji EKZH,
    - 7,0% dla pozostałego portfela ekspozycji EKZH,w stosunku do poszczególnych portfeli;
  - 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 85% ich udziału w portfelu kredytowym.
6. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem związanym z ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie:
  - 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku, których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza poziomów określonych w § 32.
  - 2) stosowanie szczegółowych limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
    - a) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
    - b) 90% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczającej 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
    - c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
    - d) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczającej 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
    - e) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o 5 pp., jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat.
  - 3) stosowanie limitów odnośnie minimalnych wymagań w zakresie wkładu własnego na poziomie:
    - a) 25% nakładów inwestycyjnych dla EKZH zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych dla klientów instytucjonalnych, których podstawowym źródłem dochodów jest sprzedaż lub wynajem nieruchomości oraz dla developerów;
    - b) 20% nakładów inwestycyjnych dla pozostałych EKZH zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych i mieszkaniowych dla klientów instytucjonalnych z wyłączeniem kredytów z dofinansowaniem ARiMR oraz ze środków unijnych, inwestycyjnego Agro, kredytu na zakup ziemi Agro oraz inwestycyjno-obrotowego; lub o 5 pp. niższym niż wynika to z pkt 1 lub 2 w przypadku, gdy dla brakujących 5 pp. kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na

Bank Spółdzielczy w Pruszczu Gdańskim

denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP lub w formie środków zgromadzonych w ramach IKE lub IKZE.

c) 20% kosztów inwestycji dla EKZH zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych dla klienta indywidualnego;

lub o 10 pp. niższym, gdy dla brakujących 10 pp. kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP lub w formie środków zgromadzonych w ramach IKE lub IKZE lub ubezpieczenie niskiego wkładu własnego.

d) 20% kosztów inwestycji dla EKZH zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych dla klienta indywidualnego;

4) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów indywidualnych i rolników indywidualnych, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat w stosunku do kredytów mieszkaniowych dla klienta indywidualnego, 25 lat dla kredytów hipotecznych i pożyczek hipotecznych dla klienta indywidualnego oraz 20 lat dla klientów instytucjonalnych,

5) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:

a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;

b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 15% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek;

6) utrzymanie przewidywanego średniego poziomu odzysku ze stosowanych zabezpieczeń na poziomie 70%;

7) utrzymanie maksymalnego poziomu nieodzyskanych kredytów na poziomie 10%.

7. Celem strategicznym w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest:

1) utrzymanie systemu zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi zapewniającego skuteczne przestrzeganie, w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności, dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;

2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;

3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 2,0% do całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;

4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

8. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi:

1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 10 lat;

2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku, których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza:

Warunki			
Dochód netto wnioskodawcy PWP – przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw	Okres kredytowania	Miejsce zamieszkania - wieś - małe miasto <= 50 tys. - duże miasto > 50 tys.	Maksymalny poziom Dtl
dochód ≤ PWP	okres ≤ 1 rok	wieś	55%
		małe miasto	50%
		duże miasto	45%
	1 rok < okres ≤ 5 lat	wieś	50%
		małe miasto	45%
		duże miasto	40%
	okres > 5 lat	wieś	45%
		małe miasto	40%
		duże miasto	35%
1 < dochód ≤ 2*PWP	okres ≤ 1 rok	wieś	60%
		małe miasto	55%
		duże miasto	50%
	1 rok < okres ≤ 5 lat	wieś	55%
		małe miasto	50%
		duże miasto	45%
	okres > 5 lat	wieś	50%
		małe miasto	45%
		duże miasto	40%
dochód > 2* PWP	okres ≤ 1 rok	wieś	65%

[Handwritten signature]

	1 rok < okres ≤ 5 lat	małe miasto	60%
		duże miasto	55%
		wieś	60%
		małe miasto	55%
	okres > 5 lat	duże miasto	50%
		wieś	55%
		małe miasto	50%
		duże miasto	45%

Przy czym, jeżeli wnioskodawców jest więcej niż jeden, to do ustalenia maksymalnego poziomu Dtl dla Bank bierze wartość średnią wskaźników Dtl ustalonych zgodnie z powyższą tabelą dla poszczególnych gospodarstw domowych.

- 3) kierowanie oferty kredytów detalicznych głównie do klientów posiadających rachunek ROR/bieżący lub inny produkt depozytowy.
9. Celem strategicznym w zakresie ryzyka NPE i FBE jest:
  - 1) ciągle ulepszanie systemu zarządzania NPE i FBE zapewniającego wzrost efektywności portfela kredytowego, w tym jego dochodowość,
  - 2) zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej Banku poprzez stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku, oceny przyjmowanych zabezpieczeń oraz prowadzenia monitoringu portfela kredytowego,
  - 3) dostarczanie Zarządowi informacji o portfelu NPE i FBE, umożliwiających podejmowanie decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku,
  - 4) zapewnienie skuteczności stosowanych technik redukcji NPE,
  - 5) zapobieganie migracjom do portfela NPE,
  - 6) dochowanie określonych przepisami prawa podstawowych wskaźników kapitałowych i bezpieczeństwa, służących ocenie ryzyka oraz ustanowionych limitów ograniczających ryzyko,
  - 7) identyfikowanie wpływu czynników makroekonomicznych na wielkość NPE i FBE,
  - 8) planowanie i realizację działań prewencyjnych w celu zmiętygowania potencjalnego zagrożenia pogorszenia jakości kredytów,
  - 9) utrzymanie wartości i płynności zabezpieczeń, stanowiących główne źródło zaspokojenia Banku w procesach dochodzenia roszczeń,
  - 10) identyfikowanie czynników makroekonomicznych, kształtujących popyt na określone składniki majątku dłużników,
  - 11) identyfikacja zmian legislacyjnych wpływających na tempo i możliwość realizacji odzysku wierzytelności,
  - 12) ograniczanie ryzyk prawnych ujawnionych po udzieleniu kredytu,
  - 13) zapewnienie właściwej realizacji zadań poprzez kształtowanie struktury i kultury organizacyjnej, wpływającej m.in. na obciążenie pracowników, wspierającej efektywne zarządzanie NPE i FBE,
  - 14) racjonalizacja kosztów,
  - 15) zapewnienie efektywności i automatyzacja procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych,
  - 16) zapewnienie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości,
  - 17) rozwój odpowiednich warunków technicznych, w tym również technologicznych, wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje,
  - 18) aktualizacja procedur opisujących istniejące w Banku procesy, w celu dostosowania ich do zmieniających się warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego.
10. Bank realizuje cele strategiczne w obszarze zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi NPE i restrukturyzowanymi FBE poprzez prowadzenie polityki obejmującej:
  - 1) dostarczanie Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej informacji:
    - a) na temat aktualnych i prognozowanych wielkości portfela NPE i FBE oraz udziału tych ekspozycji w portfelu Banku ogółem, w tym w podziale na poszczególne portfele kredytowe i produktowe,
    - b) wielkości migracji do portfela NPE oraz czynników wpływających na wielkość tych migracji,
  - 2) analizę efektywności i skuteczności stosowania działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych: poprawę klasyfikacji ryzyka, spłaty, sprzedaż portfela NPE, odpisania, umorzenia,
  - 3) szacowanie poziomu rezerw na pokrycie strat z tytułu utraty wartości portfela NPE,
  - 4) raportowanie wyników i ocenę realizacji celów strategicznych Zarządowi i Radzie Nadzorczej,
  - 5) wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznych, audytów IPS i kontroli zewnętrznych do bieżącego zarządzania i nadzoru nad portfelem NPE,

- 6) ustalenie działań w zakresie redukcji NPE i monitorowanie poziomu redukcji NPE.
11. Akceptowalny ogólny poziom ryzyka portfela NPE oraz FBE (apetyt na ryzyko) wyrażony jest poprzez realizację założeń dotyczących redukcji portfela i migracji ekspozycji kredytowych pomiędzy kategoriami ryzyka, zgodnie z przyjętym w Banku rocznym planie finansowym, uwzględniającym poziom odzysków i rezerw dla ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.
12. Podstawą oszacowania ogólnego poziomu ryzyka, o którym mowa w ust. 3 jest zatwierdzona przez Zarząd Banku, coroczna i kompleksowa samoocena uwzględniająca:
- 1) wielkość NPE i wywołujące je czynniki,
  - 2) konsekwencje podejmowanych wcześniej działań w zakresie NPE,
  - 3) własne możliwości operacyjne.
13. Celem zarządzania NPE jest doprowadzenie do obniżenia wskaźnika kredytów zagrożonych NPL poprzez:
- 1) restrukturyzację zadłużenia i po spełnieniu określonych warunków przeniesienie ekspozycji do portfela kredytów PE,
  - 2) doprowadzenie do spłaty zadłużenia, w tym w ramach działań polubownych,
  - 3) przymusowe egzekwowanie należności,
  - 4) przeniesienie ekspozycji, po spełnieniu określonych warunków, do ewidencji pozabilansowej i dalsza windykacja wobec klienta,
  - 5) sprzedaż portfelową i indywidualną ekspozycji kredytowych.

Ryzyko operacyjne

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:
  - 1) zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
  - 2) racjonalizacja kosztów,
  - 3) zwiększanie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
  - 4) automatyzacja procesów realizowanych w Banku, pozwalająca w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym:
  - 1) posiada system zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatny do profilu ryzyka Banku, w tym efektywną strukturę zarządzania tym ryzykiem z określonymi rolami i odpowiedzialnością,
  - 2) posiada system zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
  - 3) posiada skuteczny system kontroli wewnętrznej pozwalający na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko),
  - 4) posiada odpowiednie warunki techniczne (w tym technologiczne) wspierające w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje,
  - 5) posiada procedury opisujące istniejące w Banku procesy, które są regularnie dostosowywane do zmieniających się warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego
  - 6) identyfikuje ryzyka w procesach występujących w Banku,
  - 7) aktualizuje i testuje plany awaryjne oraz plany ciągłości działania,
  - 8) przeciwdziała ryzyku.
3. Dla realizacji polityki i celów strategicznych Bank podejmuje następujące działania:
  - 1) okresowo dokonuje przeglądów i weryfikacji regulacji z obszaru ryzyka operacyjnego, a także opracowuje i wdraża nowe regulacje w przypadku, gdy obowiązek taki wynika z przepisów zewnętrznych,
  - 2) określa profil ryzyka operacyjnego Banku,
  - 3) określa wartości progowe sum strat dla poszczególnych rodzajów zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym i regularnie monitoruje ich wykorzystanie,
  - 4) okresowo dokonuje weryfikacji poziomu wyznaczonych wartości progowych,
  - 5) określa wskaźniki KRI i ich wartości progowe,
  - 6) sporządza analizy z zakresu ryzyka operacyjnego,
  - 7) stosuje narzędzia redukcji ryzyka,
  - 8) przeprowadza proces samooceny,
  - 9) dokonuje pomiaru oraz raportowania strat i zdarzeń operacyjnych.
4. Strategia w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym została określona w Załączniku nr 1 do niniejszej Strategii.

Ryzyko powierzenia wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka powierzenia wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym jest minimalizowanie negatywnego wpływu podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątku lub pracowników.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem powierzenia czynności:
  - 1) ocenia stopień krytyczności czynności, jakie mają zostać powierzone zewnętrznemu dostawcy,
  - 2) ocenia zewnętrznego dostawcę, któremu zamierza powierzyć wykonywanie czynności,
  - 3) analizuje korzyści i zagrożenia wynikające z powierzenia czynności,
  - 4) monitoruje realizację zadań wynikających z umowy o powierzenie czynności.
3. Dla realizacji polityki i celów strategicznych Bank podejmuje następujące działania:
  - 1) okresowo dokonuje przeglądów i weryfikacji regulacji z obszaru ryzyka powierzenia wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym, a także opracowuje i wdraża nowe regulacje w przypadku, gdy obowiązek taki wynika z przepisów zewnętrznych,
  - 2) sporządza analizy z zakresu ryzyka powierzenia czynności,
  - 3) okresowo sporządza ocenę przedsiębiorcy.

Ryzyko walutowe

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka walutowego jest prowadzenie działalności maksymalnie ograniczającej ekspozycję na ryzyko kursowe przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści z zawieranych transakcji.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem walutowym:
  - 1) dąży do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych tak, aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku,
  - 2) prowadzi transakcje wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegające na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego,
  - 3) utrzymuje odpowiedni poziom aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokajają wypływy netto w danej walucie obcej;
  - 4) nie dokonuje transakcji w walutach niewymienialnych.
3. Dla realizacji polityki i celów strategicznych Bank podejmuje następujące działania:
  - 1) okresowo dokonuje przeglądów i weryfikacji regulacji z obszaru ryzyka walutowego, a także opracowuje i wdraża nowe regulacje w przypadku, gdy obowiązek taki wynika z przepisów zewnętrznych,
  - 2) określa limity z zakresu ryzyka walutowego i regularnie monitoruje ich wykorzystanie,
  - 3) okresowo dokonuje weryfikacji poziomu wyznaczonych limitów,
  - 4) na bieżąco monitoruje pozycje walutowe dla poszczególnych walut i całkowitą pozycję walutową Banku,
  - 5) na bieżąco monitoruje zmiany wysokości kursów walut,
  - 6) prowadzi rachunki nostro w Banku Zrzeszającym i utrzymuje na nich odpowiedni poziom aktywów płynnych,
  - 7) sporządza analizy z obszaru ryzyka walutowego.

Ryzyko płynności

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka płynności jest:
  - 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
  - 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem płynności:
  - 1) utrzymuje nadwyżkę aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
  - 2) pozyskuje depozyty o możliwie długich terminach wymagalności,
  - 3) utrzymuje na bezpiecznym poziomie nadzorcze miary płynności długoterminowej, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych,
  - 4) utrzymuje wymogi pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR), przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
  - 5) finansuje na bezpiecznym poziomie kredyty powiększone o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;

- 6) utrzymuje płynnościową strukturę bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
  - 7) zapewnia globalną wypłacalność Banku, oznaczającą posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym,
  - 8) dywersyfikuje źródła finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów w bazie depozytowej,
  - 9) podnosi stabilność źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie,
  - 10) identyfikuje wszelkie zagrożenia związane z ryzykiem utraty płynności; w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępuje według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.
3. Dla realizacji polityki i celów strategicznych Bank podejmuje następujące działania:
- 1) okresowo dokonuje przeglądów i weryfikacji regulacji z obszaru ryzyka płynności, a także opracowuje i wdraża nowe regulacje w przypadku, gdy obowiązek taki wynika z przepisów zewnętrznych,
  - 2) określa limity z zakresu ryzyka płynności i regularnie monitoruje ich wykorzystanie,
  - 3) okresowo dokonuje weryfikacji poziomu wyznaczonych limitów,
  - 4) na bieżąco monitoruje stan gotówki w kasach i skarbcach Banku, odprowadzenia i zasilenia gotówkowe, stan rachunku bieżącego Banku w Banku Zrzeszającym, w tym uznania i obciążenia rachunku,
  - 5) sporządza analizy z obszaru ryzyka płynności,
  - 6) zwiększa poziom aktywów płynnych poprzez zakup aktywów stanowiących należności lub gwarantowanych przez Narodowy Bank Polski lub Skarb Państwa,
  - 7) zarządza nadwyżkami środków finansowych,
  - 8) realizuje następującą strategię finansowania:
    - a) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 75% pasywów ogółem;
    - b) posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
    - c) dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
    - d) zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
    - e) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Ryzyko stopy procentowej

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:
  - 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych,
  - 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
  - 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, czyli nie więcej niż 25% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania, 10% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego oraz 20% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem stopy procentowej:
  - 1) ogranicza ryzyko stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych,
  - 2) doskonali narzędzia pomiaru i odpowiednio kształtuje strukturę aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
  - 3) stosuje odpowiednie metody zarządzania ryzykiem mające na celu minimalizację zagrożeń nierównomiernych reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów,
  - 4) dąży do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.
3. Dla realizacji polityki i celów strategicznych Bank podejmuje następujące działania:
  - 1) okresowo dokonuje przeglądów i weryfikacji regulacji z obszaru ryzyka stopy procentowej, a także opracowuje i wdraża nowe regulacje w przypadku, gdy obowiązek taki wynika z przepisów zewnętrznych,
  - 2) określa limity z zakresu ryzyka stopy procentowej i regularnie monitoruje ich wykorzystanie,

- 3) okresowo dokonuje weryfikacji poziomu wyznaczonych limitów,
- 4) sporządza analizy z obszaru ryzyka stopy procentowej,
- 5) dokonuje identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka stopy procentowej,
- 6) steruje terminami zapadalności, a tym samym przeszacowania lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym,
- 7) ustala parametry cenowe (oprocentowanie) dla produktów kredytowych i depozytowych,
- 8) zarządza terminami zapadalności/wymagalności oraz przeszacowania aktywów i pasywów.

Ryzyko kapitałowe

1. Bank utrzymuje fundusze własne Banku w wysokości nie niższej niż równowartość 5 mln EUR, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Długoterminowe cele kapitałowe Banku:
  - 1) zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
  - 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w odniesieniu do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
  - 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14,50%;
  - 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,50%;
  - 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10,00%;
  - 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 84,00% tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 9,52%;
  - 7) posiadanie takiej struktury funduszy Tier I, aby fundusz rezerwowy i inne fundusze powstałe z zysków zatrzymanych (fundusz ogólnego ryzyka bankowego) stanowiły nie mniej niż 95% funduszy Tier I;
  - 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietów udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
  - 9) przekazywanie na fundusze własne, co najmniej 90% nadwyżki bilansowej;
  - 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
  - 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby nie dopuszczać do sytuacji, w której należałoby dokonać pomniejszenia funduszy własnych, czyli takie kształtowanie wysokości udziałów kapitałowych w podmiotach sektora finansowego, by nie przekraczały one 10% łącznej kwoty kapitału podstawowego Tier I Banku pomniejszonego o wartości niematerialne i prawne (z wyłączeniem Banku Zrzeszającego w opaciu o zgodę KNF);
  - 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
  - 13) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.
3. Bank nie dokonuje znacznych inwestycji w podmioty sektora finansowego.
4. Bank nie posiada akcji poza sektorem finansowym, tym samym nie posiada znacznych pakietów akcji poza tym sektorem.

Ryzyko braku zgodności

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka braku zgodności jest:
  - 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
  - 2) minimalizowanie negatywnych skutków związanych z nieprzestrzeganiem obowiązujących regulacji i przyjętych standardów postępowania.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności:
  - 1) efektywnie przeciwdziała możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
  - 2) sprawnie i skutecznie podejmuje działania naprawcze w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
  - 3) dąży do zapewnienia zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
  - 4) dąży i dba o:
    - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
    - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,

- c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) posiadanie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.
3. Dla realizacji polityki i celów strategicznych Bank podejmuje następujące działania:
- 1) okresowo dokonuje przeglądów i weryfikacji regulacji z obszaru ryzyka braku zgodności, a także opracowuje i wdraża nowe regulacje w przypadku, gdy obowiązek taki wynika z przepisów zewnętrznych,
  - 2) okresowo dokonuje przeglądów i weryfikacji regulacji z obszaru poszczególnych rodzajów ryzyka, a także opracowuje i wdraża nowe regulacje w przypadku, gdy obowiązek taki wynika z przepisów zewnętrznych,
  - 3) identyfikuje, ocenia, kontroluje, monitoruje i raportuje w zakresie ryzyka braku zgodności;
  - 4) projektuje i wprowadza bazujące na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności;
  - 5) wprowadził system anonimowego powiadamiania o podejrzeniu wystąpienia naruszeń prawa, procedur oraz obowiązujących standardów etycznych,
  - 6) prowadzi rejestr naruszeń compliance,
  - 7) prowadzi rejestr regulacji wewnętrznych,
  - 8) stosuje określone w odrębnej regulacji zasady opracowywania i wprowadzania regulacji wewnętrznych.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pruszczu Gdańskim niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

ZARZĄD BANKU

WICEPREZES ZARZĄDU

Marzena Plankowska

WICEPREZES ZARZĄDU

Paweł Błaszczak

PREZES ZARZĄDU

Jacek Wegner

Pruszcz Gdański, 12.03.2020

Oświadczenie na temat profilu ryzyka

Apetyt na ryzyko (ogólny poziom ryzyka) Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank chce ponosić określony został w *Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Pruszczu Gdańskim*. Apetyt na ryzyko (ogólny poziom ryzyka) określa szereg wartości i wskaźników opisanych w „Zasadach oceny banków w systemie oceny punktowej”. Bank akceptuje apetyt na ryzyko (ogólny poziom ryzyka) na poziomie ogólnej oceny 2, określający umiarkowany poziom ryzyka. Dodatkowo skłonność Banku do podejmowania ryzyka określają następujące wielkości dotyczące: ryzyka stopy procentowej – wskaźnik ROA; ryzyka walutowego – całkowita pozycja walutowa; ryzyka operacyjnego – profil ryzyka.

**Apetyt na ryzyko (ogólny poziom ryzyka) Banku Spółdzielczego w Pruszczu Gdańskim
według stanu na 31.12.2019 roku**

TRENDY PŁYNNOŚCI			WYNIK FINANSOWY		
	dane	ocena		dane	ocena
Wskaźnik (LCR)	214.82%	1	udział annualizowanego wyniku netto w średniomiesięcznych aktywach ogółem (ROA netto)-średnia arytmetyczna obliczona na podstawie wartości aktywów ogółem na koniec roku poprzedniego i koniec miesiący roku bieżącego.	0.82%	2
Wskaźnik płynności długoterminowej (NSFR)	147.18%	1	udział kosztów działania, powiększonych o amortyzację, w wyniku z działalności bankowej, powiększonego o pozostałe przychody operacyjne, minus pozostałe koszty operacyjne (wskaźnik C/I)	64.74%	2
Zobowiązania pozabilansowe udzielone (sektor nief.) / Aktywa bilansowe ogółem	8.58%	2	pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w relacji do nadwyżki funduszy własnych powyżej 8% wartości łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko	0.21%	1
udział depozytów od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (według wartości bilansowej z wyłączeniem odsetek) powiększonych o fundusze własne w należnościach od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych, (według wartości bilansowej brutto pomniejszonej o rezerwy celowe i odsetki), powiększonych o majątek trwały (rzeczowy majątek trwały)	180.69%	1	udział 30% należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych pomniejszonych o rezerwy celowe na należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w – annualizowanej różnicy wyniku z działalności bankowej pomniejszonego o koszty działania i amortyzację (wskaźnik możliwości tworzenia rezerw)	-119.45%	1
udział środków gwarantowanych, objętych obowiązkowym systemem gwarantowania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny w wartości wierzytelności deponentów	81.93%	2	Wynik z tyt. odsetek / Wynik działalności bankowej	77.37%	1
			Wynik z tytułu różnic kursowych/ Wynik działalności bankowej	1.27%	1
Ocena trendów płynności wstępna			Ocena wyniku finansowego wstępna		
1.5			1.5		
Ocena trendów płynności końcowa			Ocena wyniku finansowego końcowa		
1.5			1.5		

JAKOŚĆ AKTYWÓW			ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA		
	dane	ocena		dane	ocena
Wskaźnik należności zagrożonych	4.17%	2	współczynnik kapitałowy	19.92%	1
Udział dużych ekspozycji kredytowych w uznanym kapitale	90.05%	1	współczynnik kapitału Tier1	19.81%	1
udział należności przeterminowane >30 dni i nie więcej niż 90 dni, pomniejszony o należności zagrożone z tych samych przedziałów/ należności ogółem	0.71%	1	dźwignia finansowa	8.92%	1
Ocena jakości aktywów wstępna			Ocena adekwatności kapitałowej wstępna		
1.5			1.0		
Ocena jakości aktywów końcowa			Ocena adekwatności kapitałowej końcowa		
1.5			1.0		
			OCENA OGÓLNA WSTĘPNA		
			1.35		
			OCENA OGÓLNA KOŃCOWA		
			1.50		

Dodatkowe wielkości określające skłonność Banku do podejmowania ryzyka przedstawiają się następująco:

- 1) ryzyko stopy procentowej – wskaźnik ROA – na koniec 2019 r. wskaźnik ukształtował się na poziomie 0,82%, tj. powyżej wartości określonej w planie finansowym Banku na koniec 2019 r. w wysokości 0,81%;
- 2) ryzyko walutowe – maksymalna całkowita pozycja walutowa – nieprzekroczona na koniec 2019 r.;
- 3) ryzyko operacyjne – profil ryzyka - ocena ogólna nieprzekroczona na koniec 2019 r.

ZARZĄD BANKU

WICEPREZES ZARZĄDU WICEPREZES ZARZĄDU

PREZES ZARZĄDU

Pruszcz Gdański, 12.03.2020 Marzena Piankowska

Paweł Błaszczuk

Jakub Wegner